

AMERIKA PARUOŠĖ PLANA PASAULIO TAIKAI

IŠ CHICAGOS

Taftas kritikuoja

Sen R. Taft penktadienio vakare pasakė kalbą respublikonų mitinge Chicagoje, iur dalyvavo per 4,000 užsimokėjusių per \$100 už vakarienę dalyvių, be to, dar ir šiaip žiūrovų.

Taftas ragino per ateinančius rinkimus į JAV prezidentus rinkti respublikonų kandidatą. Jis peikė Trumano politiką; Korėjos karas, girdi, esąs "Trumano karas". Amerikos užsienio politikos vyriausias tikslas esąs "išlaikyti JAV laisvę".

Taftas kritikavo Amerikos per švelnų laikymąsi komunizmo atžvilgiu; tai sustiprinę rusų galią Teherano, Jaltos ir Potsdamo konferencijose.

Ankstybi žiemos pranašai

Naktį į šeštadienį Chicago aplankė dar didesni šalčiai. Šeštadienio rytą termometras rodė 11 laipsnių, taigi 21 laipsnį žemiau šalimo temperatūros. Priemiesčiuose buvo nukritę iki 8 laipsnių.

Tai buvo šalčiausia diena per pastaruosius 78 metus, o gal ir dar daugiau, nes oro biuras neturi dokumentų iki 1873 metų.

Šeštadienį siautėjo pūga, popiet nuo sniego "dangus su žeme maišėsi".

Pelnas iš automobilių pastatymo

Chicago miestas nemaža sumenką pajamų iš vad. automobilių pastatymo matavimo aparatų (parking meters). Iš numatytų pastatyti 15,000 tokių aparatų, jau įtaisyta daugiau kaip pusė. Apskaičiuojama, kad iš jų pajamų bus surinkta vidutiniškai po \$85.62 per metus. Tai gi miestui būtų nemažas pajamų šaltinis. Bet tenka atmesti geroką pajamų dalį tų aparatų aptarnavimui ir užalikimui, nors dar tiksliai neapskaičiuota, kiek tokių išlaidų susidarytų. Bet jų būtų, kaip atrodo, daugiau negu pusantro dolerio per mėnesį.

Labai padidėjo radio-aktingumas Chicagoje

Radijams su atominės bombos bandymais Nevadoje, Chicago pasirodė radiacijos spinduliavimas, kuris tėra mažas ir, kaip tvirtina Armour fundacijos laboratorija III, technologijos institute, žmogui visai nepavojingas. Tačiau yra būdingas dalykas, kad pastaruoju metu ta radiacija padidėjo daugybę kartų.

Las Vegas, Nev., yra 1,800 mylių nuo Chicago.

Baudžia už kainų kėlimą

Teismas paskatino United Enterprises Inc., 531 Webster, ir jos du pareigūnus už kainų pakėlimą prekėms virš valdžios nustatytos ribos.

Firmos prezidentas ir viceprezidentas gali būti nubausti \$310,000 bauda ar kalėti 5 metus kalėjime.

ISRINKO NEGRĄ

Illinojaus universiteto studentų vadai Tėvo Dienos viešpačiui išsirinko negrą Gregory. Jo sūnus yra šio universiteto teisių studentas.

IŠ Washingtono

Tiki paliaubomis

Pentagono optimistiškumas dėl paliaubų Korėjoje pareina nuo šių aplinkybių: 1) J. T. armija per savo ofensyvą "žudiką" yra labai apnaikinusi komunistų jėgas. 2) Pasibaigus karui Korėjoje, komunistai turėtų pagrindo tikėti, kad sulėtėtų Amerikos mobilizavimas ir atpultų Vokietijos apginklavimas. 3) Žiema būtų palankesnė geriau ap rūpintai J. T. armijai.

Zinių žvejotojai

Panašiai kaip šiaurės jūroje, vykstant tenai anglų laivyno manevrams, sovietai pasiuntė savo žvejų laivyną į Viduržemio jūrą, kur dabar eina Amerikos 6. eskadros manevrai. Atlanto pakto šalių buvo paprašyta nukreipti žvejotojus arba juos prištiti vietose, iš kur jie negalėtų sekti manevrų.

Aviacijos išradimai

Pagal naują išgalvotą sistemą aprūpinti ore lėktuvus benzinu, dabar vienas B-29 tipo tankinis lėktuvas gali iškart papildyti benzino atsargas trims sprausminiams naikintojams... Radarų apsaugos sistema negali būti paversta aviacijos tautinei gvardijai, kadangi jai trūksta techninio apmokymo.

Taikos kranklys

Neabejojama, kad Sovietų Sąjunga išnaudos Jungtinių Tautų visumos susirinkimą savo taikos propagandai. Bolševikai esą pasirodė "siūlyti": suvienyti Vokietiją (taip pat ir Austriją), trukdyti Vokietijos apginklavimą, reikalauti Danijos ir Norvegijos išstojimo iš Atlanto pakto. Už visa tai Maskva galinti sutikti su Vakarų Vokietijos pasiūlyta rinkimine sistema visai Vokietijai.

Lenkai burioja

Lenkija perka laivus iš Danijos, Švedijos ir Norvegijos. Jai yra pavesta sudaryti pakankamą laivyną, kuris aprūpintų Kiniją karo žaliavomis ir ginklais. Šiuo metu yra pakeliui į Kiniją 13 naujai nupirktų laivų su lenkų vėliava.

11 metų "šnipas"

PANMUNJOM, Korėja. — J.T. armijos ryšininkams pasisekė ištraukti iš komunistų kalėjimo priekty Korėjos 11 metų amžiaus berniuką, Kim Won Kyo. Jis buvo pagautas "už šnipinėjimą" ir išlaikytas 19 dienų.

Sąjungininkų karininkai, pavaldinę ir apraminę, nugabeno jį vėliau jo tėvams.

Išvengtas konfliktas dėl Amerikos paramos antikomunistų veiklai

NEW YORKAS. — Ginčas, nebūtu išvengtas, jeigu Jungtinės Valstybės būtų sutikusios palikti Jungtinių Tautų darbo tvarkę "tarptautinių nusikaltimų prieš taiką ir žmonijos saugumo kodekso" svarstymą.

Chicago Sunday Tribune sako specialiaame pranešime iš New Yorko pastebi, kad Amerikos delegacija siekianti atidėti kodekso svarstymą.

Minėtas laikraštis rašo, kad JAV delegacija savo atsakyme Amerikos Lietuvių Tarybai dėl

LAS VEGAS, NEV. — Šio miesto gyventojai ne tik matė ketvirtą atominės bombos sprogimą, bet ir patyrė to sprogimo pasekas, nes kai kurių namų langai išblyrė.

Lenkai keršija švedam už politinius pabėgėlius, suimdinėdami jūreivius

STOCKHOLMAS, Švedija. — Gausėjant švedų jūrininkų dingimams lenkų uostuose, Švedijoje pradėdama tikėti, kad šitokių būdu lenkai nori priversti švedus uždaryti vartus atbėgantiems politiniams pabėgėliams iš komunistų valdomos Lenkijos.

Provokacinės notos

Lenkų vyriausybė ypač įtūžė dėl švedų policijos įsiterpimo į ginčą tarp lenkų laivo "Wielum" kapitono ir primušto bėglio, laivo virėjo Kulkos.

Švedų muitininkas, matęs kaip buvo pagautas ir laivo draugų primuštas bėglys, pranešė policijai, kad ji atvyktų ir nugabentų kraujuose paplūdusį virėją pas gydytoją.

Lenkų pasiuntinybės paskutinė notų tuo reikalu "dėstoma", kad švedų policija priverstusi pasirašyti minėtą lenkų jūrininką, kad jis negrįžtų į Lenkiją!

Kriminalistų nenori

Lenkų ministeris savo notose nupaskojo, kad toks švedų elgesys kenkia tarpusaviams santykiams, kad švedai išnaudoja asylio teisę pikta, priglaidami kriminalistus ir padaužas.

Švedai pamanė, kad po tokio išsireiškimo "apie kriminalistus ir padaužų" globojimą bus gera proga nusikratyti tos kategorijos lenkais, kurių taip pat netrūksta.

Bet nugabenus lenkų nusikaltėlius į Gdynę, Lenkijos valdžios atstovai atsisakė juos priimti.

Komunistų persekiotojų akys yra nukreiptos tik į politinius pabėgėlius, ir tik juos vadina "kriminalistais ir padaužomis".

Švedų suimtinėjimai

"Dagens Nyheter" rašo, kad lenkų uostai pavojingi spąstai

jos laiško, nukreipto prieš kodėkso svarstymą, užtikrinusi, kad šis klausimas nebus svarstomas.

(Naujienu penktadienio laidoj, Nr. 259 buvo paskelbtas Valstybės departamento Amerikos Lietuvių Tarybai atsiųstas raštas, iš kurio matyti, kad šio kodekso [draft code] svarstymas atidedamas. Atsakymė sutinkama su ALT reikalavimu dalyką atidžiai persvarstyti ir dėkojama už rūpestingą šio klausimo studiją.)

Švedų jūrininkams. Laivo vadovybės ir diplomatinės atstovybės išpėja jūrininkus, kad jie neitų į krantą. Vis dėlto karts nuo karto pasitaiko, kad koks jaunesnis jūreivis nepaklauso ir po to dingsta.

Lenkų policija ateina ir į laivus, neva ieškodami pasislėpusių bėglių. Ne kartą yra prievarta nusigabene su savim jūrininką, nors ir neturėdami jokių įrodymų.

Kaltos naktinės šliurės

Dancige lenkų policija prisiėkabino prie švedų jūrininko Stig Karlsono, "išaiškindami", jog jo kajutėje rastos moteriškos naktinės šliurės rodo, kad jis norėjęs padėti pabėgti lenkaitėi. Šliurės buvo pirktos Casablankojo sužadėtinei. Karlsonas buvo jėga išvestas iš laivo ir nugabentas į kalėjimą.

Kitas švedų jūrininkas, Ivar Westerlund, dingo Dancigo uoste kaip į vandinį.

Trečias švedas, mašinistas Sture Peterson iš Norrkoepingo buvo suimtas ir nugabentas į Varšuvos kalėjimą. Jis taip pat kaltinamas teikimu pagalbos bėgliams.

Mirė paleistas iš kalėjimo

Vyr. mašinistas Gustaf Engstroem buvo prieš mėnesį paleistas iš lekų kalėjimo, kur jis išbuvo apie dvejus metus už pagalbą bėgliams. O pagal komunistų tvarką žmonės yra įtraukti į gyvyjo inventoriaus sąrašus, kaip ir kaulės, arkliai, jaučiai: valstybės nuosavybė!

Engstroem išėjo iš kalėjimo sunaikinta sveikata. Jis nebeatgavo jėgų ir neseniai mirė.

Dažnai nepranešama apie suėmimus

Švedų jūrininko unijos pirminkas Carlson sako, užsienio ministerija deda visas imanomas pastangas išaiškinti dingusių jūrininkų likimą, bet komunistinėj Lenkijoje, kaip ir visoj bolševikinėj išstemoj, nenoriai pranešami suimtinėjimai.

Tiria New Yorko streiko baigimo galimybes

NEW YORKAS. — Valstybės tarpininkas Merlyn S. Pitzele, turėjęs ilgus pasikalbėjimus su streikuojančių uosto krovėjų vadais, pareiškė: "New Yorko uosto streikui sutvarkyti teks imtis nepaprastų priemonių".

Prieš sudarydamas specialią komisiją streiko priežastims tirti, Pitzele norėjo dar išsikalbėti su atitinkamomis valdinėmis ir federalinėmis įstaigomis Albany ir Washingtono.

Tokios komisijos pasisekimas pareina nuo to, ar streikuojantieji darbininkai sutinka iš anksto su būsimais komisijos sprendimais — pasiūlymais.

Jų vadai sako, kad jiems tarpininkavimo komisija nėra autoritetu. Prie streikuojančių darbininkų yra prisidėję 20,000 do-ky krovėjų New Yorke ir Bostone. Daugiau kaip 100 laivų laukia dienos, kada jie galės pradėti iškrauti ir įkrauti prekes.

Gresia šturmanų streikas

Tuo pat metu ore kabo kitas streiko pavojus: 12,000 prekybos laivų karininkų — šturmanų.

Jie priklauso 44 laivų bendrovėm, iš kurių reikalauja didesnio atlyginimo.

Šiuo metu vedamos derybos, bet jeigu jos užkliūtų, šturmanai yra pagręsę eiti į streiką, kas reikštų Amerikos rytinių pakraščiu laivininkystės sustojimą. (Vakaruose su San Francisco kaip buveine yra kita šturmanų sąjunga).

Tito generolas demetuoja

LONDONAS. — Per Jugoslavijos telegramų agentūrą gen. Depecevic nuneigė, kad jis būtų sakęs Amerikos besivažinėjantiems korespondentams, jog Sovietų Sąjunga turinti 100 atomininių bombų ir Amerika 600.

Neregis išgelbėjo skęstantį vaiką

LOUVAIN, Belgija. — Neregis Karel Timmermans ėjo pamažu paupį, kai staiga išgirdo upę vaiką, šaukiantį pagalbos.

Neregis metėsi į vandenį. Su- bėgę kiti žmonės nurodinėjo, į kurią pusę jam plaukti, kol jis galiausiai pasiekė berniuką ir grįžo su juo į krantą.

PREZIDENTAS TRUMAN TREČIADIENI KALBĖS TUO KLAUSIMU Į ŽMONIJĄ

Vakarų Valstybių pasiūlymas Jungtinėms Tautoms yra sensacingo pobūdžio, pasakė prancūzų užsienio reik. ministeris Schuman

WASHINGTONAS, D. C. — Artėjant Jungtinių Tautų organizacijos visuotinei konferencijai, vis daugiau valstybės vyrų kalba apie Amerikos ir jos Vakarų sąjungininkų turimą paruoštą pasiūlymą Sovietų Sąjungai baigti šaltąjį karą, netiesiogiai pasakant, kad priešingu atveju sovietams teks pajusti galingą demokratijų kumštį.

Schumano pareiškimas

Korėjos pasitarimai

PANMUNJOM, Korėja. — Ligšiolinės pastangos išvesti ant žemėlapių paliaubų atveju liniją tarp kovojančių armijų dar nedavė lauktų vaisių.

Ši linija iš didžiausios dalies jau aptarta ir sutarta, išskyrus Kaesongo miestą, kuris dabar yra komunistų rankose, bet J. T. delegacija reikalauja atsi-traukti.

Komunistams nesutikus, J. T. atstovai pasiūlė padaryti Kaesongo miestą neutralų arba valdomą abiejų pusių. Laukiama, ką į tai atsakys komunistai.

Italijoje randa žibalo

TURIN, Italija. — Valdžios žibalo bendrovė AGIP skelbia, kad jos geologams pasisekė surasti naujas žibalo versmes Asti provincijoje, į pietryčius nuo Turino.

Minėta bendrovė jau eksploatuoja keletą versmių Po upės slėny.

Argentinos laivas nuskendo susidūrus

ROTTERDAMAS, Olandija. — Argentinos 12,000 tonų laivas "Maipu" susidūrė migloj Vokietijos pakrasty su Amerikos karo transportu laivu "Gen. M. L. Hersey" ir nuskendo.

Amerikos laivas veik niekuo nenukentėjo ir galėjo mėsiti į pagalbą nelaimės ištiktajam.

Visi laivo keleiviai ir įgulobos laivų karininkų — šturmanai (238 žmonės) buvo išgelbėti.

Trumanas gavo daugiau kaip 5,000 laišku ryšy su Vatikano santykiais

Vatikano santykiais

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidento spaudos sekretorius Joseph Short pasakojo per paskutinę spaudos konferenciją korespondentams, kad į Baltuosius Rūmus buvo jau prisiūsta daugiau kaip 5,000 laišku, komentuojančių ambasadoriaus paskyrimą prie Vatikano valstybės.

Laiškų rašytojai daugiau pasisako prieš diplomatinį santykių užmezgimą negu už, bet tikslų skaičių sekretorius negalėjo paduoti.

Iškelta klausimą, kada ir kur susitiks Churchillis su Trumanu, sekretorius Short galėjo tik tiek pasakyti, kad prezidentas yra pasiuntęs tikrai laimėjimo telegramą Churchillui.

Prezidentas Trumanas netrukus išvyksta atostogų penkioms savaitėms į Key West, Floridą. Jeigu Churchillis tuo laiku atvyktų į Ameriką pasimatyti su prezidentu, jų pasimatymas įvyktų minėtoje Floridos vietoj.

Trumanas duos veiklai pradžią

Kai tik Jungtinių Tautų Organizacijos konferencija bus prasidėjusi, prezidentas Trumanas trečiadienio vakarą (9:30 Chicago laiku) atidengs savo kalbą iš Baltųjų Rūmų Amerikos vyriausybės nutartus būdus, kaip pasauliui išieiti iš šios padėties, į kurią jis yra patekęs dėl Sovietų Sąjungos agresijos pavoju.

Gen. Eisenhowerio staigus iškvičimas iš Europos į Washingtoną yra taip pat susijęs su Amerikos vyriausybės taikos — karo planais ir prezidento kalba.

Eisenhoweris, kuriam Amerikos ir Vakarų valstybių delegacijų numatyti žygiai Jungtinių Tautų konferencijoje yra gerai žinomi, turi išdėstyti kokiojo padėty yra šandien Vakarų Europos apsiginklavimas, kad pagal tai būtų galima žinoti, kiek "pakrako" duoti ruošiamoj kalboj į pasaulį.

Eva Peron ligoninė

BUENOS AIRES, Argentina. — Argentinos prezidento žmonos Evos Peron atsisakymas nuo peronistų partijos siūlytos kandidatūros ir viceprezidentus jungiamas su jos bloga sveikata.

Prieš keletą savaičių jos liga (anemija) buvo viešai paskelbta. Visuomenė sužinojo, kad jos sveikata yra silpna ir kad buvo darytos kelios kraujo transfuzijos.

Dabar Eva Peron nugabenta į ligoninę, kur jai turi būti daroma skubi operacija.

Susisiekimo nelaimė

2 KARIAI UŽMUŠTI, 21 SUŽEISTAS

FRANKLIN, Ind. — Grįžtant iš išleistųjų prieš išvykstant į Vokietiją, Atterbury karo stovyklos vienas motorvežimis nukrypo nuo kelio ir atsidaužė į medį.

Du kareiviai buvo užmušti vietoj, 21 sužeistas, iš kurių 4 labai sunkiai.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Mūsų dienraščio vakaras

Antano Rūko premjera scenoje

Lapkričio 11 d. Sokolų salėje (2345 So. Kedzie Ave.) rengiamas "NAUJIENŲ" dienraščio vakaras.

Siam parengimui rašytojas Antanas Rūkas, kaip scenos meistras, parąš scenos žaismę, kurią pavadino "Gyvenimas bėga savo keliu..." Pats autorius veikalą režisuoja ir jame vaidina.

Netenka plačiau aiškinti rašytojo gabumų. Mūsų visuomenė jau ir Amerikoje spėjo susipažinti skaitydama jo vaizdingai parašytus straipsnius bei grožinės literatūros kūrinius.

Antanas Rūkas, kaip aktorius, scenoje daug dirbęs, atseit: Vilniaus teatre, tremtyje, o dabar Amerikoje spėjęs gražiai pasireikšti. Nežinau kito asmens, kuris gebėtų geriau atvaizduoti Dr. Kudirkos "Tiltą", kaip A. Rūkas.

Autoriui ir talką atėjo prityrę aktoriai kaip pvz. Petras Mačys, Alfars Brinka, Alė Kalvaitis, Stasys Kalvaitis, Regina Matulevičienė, Steponavičienės trio ir Izoldos Ralėnės baletas.

"Gyvenimas bėga savo keliu..." nėra paprasta komedija ar drama, bet įdomi 3 veiksmų žaismė, pilna muzikos, dainų, gražių šokių ir gausybė margų scenų.

Visuomenė yra maloniai kviečiama atsilankyti į šį parengimą. Be vaidinimo, kuris truks apie porą valandų, bus šokiai, griežant Jurgio Akelio orkestrui. Taip pat bus turtinagas bufetas ir skanių, namie gamintų užkandžių.

Salės durys bus atdaros 2 v. popiet. Seansas prasidės 4 val. —Kaimynas.

Tremtinys turi pasisekimą

Energingas dailininkas Juozas Pautienius, neseniai atvykęs iš tremties, turi pasisekimą amerikiečių tarpe. Jo tapyba daugelis domisi. Jau antrą jo spachteliu tapytą paveikslą nupirko iš Ilinojaus dailininkų darbų parodos. Iš Drake viešbučio parodos "Alpų papėdėje" nupirko Anthony Klokak. O prieš porą savaitę atidarytoje meno parodoje Conrad Hilton (buv. Stevens) viešbuty nupirko J. Pautieniaus "Lietuvos peizažą".

Be to, J. Pautienius firmoje, kur dirba savo sritį, be algos, dar ir ekstra atlyginimą gauna už savo darbus.

Rockfordą aplankius

SLA 77 kuopos 65 metų sukaktis atžymėta Verdi svetainėje, 782 N. Madison St., šiaurės daly, tolokai nuo lietuvių centro. Vienok apie trys šimtai susirinko vietinių ir iš toliau. Už įėjimą sumokėjo po \$1.50. Už tai gavo programą ir vakarienę. Rengėjai pelno nesitikėjo, jo ir nebus. Svečius, programos dalyvius, šaučiai priėmė, pavaišino. Komisijos narys P. Rumčikas pareiškė: "Nemanykit, jog mes esam chip skeits". Kas taip mano arba sako, tas nepažįsta rockfordiečių. Tikrai, jie yra vaisingi, darbštūs; nevien vyrai, bet ir moterys.

Prieš dešimt metų sukūrė kultūros židinį, pradėjo iš niekų. Jų pasiryžimas, geri norai visus stebina. Chicago didelė, platus priemiesčiai, daugybės lietuvių, vienok neturi nuosavos pastogės, kultūrinio židinio; liūdina, bet taip yra. Ar taip ir pasiliks? D.

Ona Metrikenė išvyko

Pasižymėjusi muzikė vargonininkė ir chorų vedėja ponija Ona Metrikenė apledo Chicago ir išvyko į Hollywoodą (California) su visa šeima apsigyventi. Tai proga Sophie Jurgaitės iniciatyva ir pastangomis buvo surengta puiki išleistuvių puota pačios Metrikenės namuose. Susirinko gražūs būrelis širdingų draugų ir giminių atsisveikinti ir palinkėti sėkmės. Onutė yra ne tik švelni muzikė, bet ir malonus asmuo, todėl ir atsisveikinimo kalbose matėsi akyse ir ašarėlių. Po skanių užkandžių ir kalbų jos draugų buvo sudainuota gražių dainelių, o p. Campbell nuėmė atminimui įvairių atvaizdėlių. Vėlai vakare svečiai skirstėsi įspūdžių kupini.

O Metrikenės vyresnioji dukrelė Josephine jau yra išvykusi mokyklos atostogų metu pas savo senelę, Onutės mamytę. Ji ten sėmingai lanko profesinę mokyklą, jai gerai sekasi meno srity. Jos vyras Antanas taip pat jau yra išvykęs prieš porą mėnesių ir jau dirbąs vieno didžiulio oro planų imonės laboratorijoje kaip elektros žinovas. O Onutė, baigusi šio mėnesio vargonininkės pareigas, su mažąja ketverių metų dukrele Margarita lapkričio 2 d. irgi išvyko.

Sudie, Onutė, linkim geriausios laimės saulėtoji Californijoje. A. A.

Skaitykite "N-nas"

JONAS J. ZEBRAUSKAS, Gv. 2310 So. Leavitt St.

Mirė 1951 m. lapkričio 3 d. 5:00 val. popiet, sulaukęs 65 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Slavičių apskr., Žiriu kaimė. Amerikoje išgyveno 45 metus.

Paliko nuliūdę žmona Domicele, pagal tėvus Grajauskaitė; duklė Frances Hurley ir žentas Thomas; 3 sūnūs: Francis, marti Marjory, Edmond, mirtį Pauline ir John Jr.; 4 anūkai; 2 broliai: Juozapas, gyv. Kansas, J. Pranciškus, gyvena Pensylvanijoje ir jų šeimos, ir daug kitų giminių ir pažįstamų; Lietuvoje liko 3 seserys.

Kūnas pašarvotas Lachawicz koplyčioje, 2314 W. 23 Place. Laidotuvės įvyks antradienį, lapkričio 6 d. 10:30 val. ryto. Bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Jonio J. Zebrausko giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: žmona, duklė, sūnūs, žentas, Marčios, Giminės.

Laid. Direkt. Lachawicz. Tel. Virginia 7-6672.

Demokratų klubo susirinkimas

Lithuanian National Democratic Club priešmetinis susirinkimas bus lapkr. 6 d., antradienį, 8 v. v. Hollywoodo svetainėje, 2417 W. 43rd St.

Nariai visi prašomi susirinkti paskirtu laiku. Turime daug dalykų aptarti, be to, bus 1952 m. valdybos rinkimai. Juk visiems svarbu, kad būtų išrinkta gera valdyba. Taip pat teks išgirsti pranešimą iš Chicago's Liet. Tarybos konferencijos.

Prašome atsivesti nors po vieną naują narį, kuris būtų naudingas gerais sumanymais klubui. —Korespondentas

O. KAREIVIENĖ ATOSTOGAVO CHICAGOJE

P. Ona Kareivienė iš Rio Hondo, Texas valstijos, atostogavo Chicagoje pas vyro Antano Kareivos brolių ir brolienę pp. Wm. J. Kareivus, 4644 So. Paulina St., Liquors store ir tavernos biznio savininkus.

Pp. Antanas ir Ona Kareivai yra čikagiečiai. Jie maždaug prieš 20 metų apledo Chicago ir Rio Hondo miesto apylinkėje nusipirko gražų ūkį, kur augina apelsinus, citrinas ir kitus šilumų kraštų vaisius, o žiemos metu daržoves — pamidorus, bulves, kopūstus, agurkus, morkus ir t. t.

Ponai Kareivai yra visai patenkinti Texas valstijos oru, kur yra šilta per visą žiemą, kaip Californijoje ar Floridoje, oras sveikas ir gražus. Brolio Antano gyvenimas yra pagunda ir čikagiečiams pp. Wm. J. Kareivams. Gal kurią gražią dieną ir jie patrauks į šiltesnį kraštą pas brolių Antaną.

Senas Petras

M. TUPČIAUSKIENĖ PALAIDOJUS

Magdalena Tupčiauskiene mirė spalio 12 d., palaidota spalio 15 d.

M. Tupčiauskiene buvo gimusi ir augusi Lauckaimio k., Kudirkos Naumiesty, Vilkaviskio aps. Ištėkėjusi už savo kaimyno Juozo, išaugino sūnų Dr. Tupčiauską, dabar gyvenantį Joliet, Ill., ir dukterį Oną, ištėkėjusią už inž. V. Pavilčiaus. Liko liudis brolis Juozas Rudzinskas ir šeima.

M. Tupčiauskiene buvo tremtinė, gyvenusi pas dukterį Oną, o paskui gydoma sūnaus Joliet ligoninėje. Prieš mirtį kalbėjo, kad nuimirti norėtų grįžti į savo gimtąjį kraštą, kur Meištų kapinėse esąs palaidotas vyras ir tėveliai ir turinti paminklą, o čia nieko. Prašė, kad bent visi lauckaimiškiai ateitų jos palaidoti. Aš prižadėjau, nes su velione sugyvenau kaip su savo antrąja motina, o ji mane mylėjo kaip savo dukrą. Buvo ir daugiau lauckaimiškų (Jonynas ir kt.) laidotuvių. Tupčiauskiene buvo gražiai palaidota.

Dr. V. Tupčiauskui ir jo šeimai, O. Pavilčiaus ir šeimai ir J. Juozui Rudzinskui reiškiau šeimai nuosirdžią užuojautą.

Ona Vilienė.

Lengva paskelbti skelbimą Naujienose

Paprastą "Classified" skelbimą labai lengva paskelbti NAUJIENOSE. Jis reikalauja aiškiai parašyti ant lapo popieriaus ir pasiųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
Chicago 8, Illinois.

Reikia apskaičiuoti, kad laiškas laiku pasiektų dienraštį. Kas nespėja laiško parašyti, skelbimą gali pranešti telefonu. Reikia paskambinti CANAL 6-8500, pasakyti, kad norite paskelbti skelbimą ir pranešti skelbimo turinį. NAUJIENŲ tarnautojos jį užrašys ir suteiks visas reikalingas informacijas.

Skelbimai turi pasiekti dienraštį prieš 4 val. vakaro, jei norite, kad būtų išspausdinti rytojau NAUJIENOSE. Šeštadieniais skelbimai priimami iki 12 val. Sekmadieniais — iki 11 val. ryto.

Seni ir patyrę biznieriiai sako, kad NAUJIENOSE išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezultatų.

Garsinkitės "N-nose"

SPORTAS

Futbolas per televiziją

Futbolo (soccer) žaidimas šioje šalyje vis gauna didesnę susidomėjimą, nes atvykę iš įvairių Europos kraštų tremtiniai žymiai pakėlė žiūronų futbolą žaidimo klasę. Tai pastebėjo ir televizijos programų leidėjai, kurie panoro šios sporto šakos susitikimus perduoti per televiziją. Pirmieji futbolų rungtynių perdavimai per televiziją buvo su pasisekimu demonstruoti 1950 m. Ir šiais metais yra vedamos derybos su televizijos stotimis dėl futbolų rungtynių demonstravimo. Jeigu tas pavyktų, tai būtų gera proga matyti ir lietuvių futbolininkus televizijų ekranuose.

Tačiau šio klausimo išsprendimui didelį vaidmenį suvaidins ir pačių futbolų mėgėjų susidomėjimas futbolu rungtynių perdavimu per televiziją, nes programų leidėjai nori žinoti, ar pakankamas žmonių skaičius pakeičia šio demonstravimą.

*Paskutiniame TV Forecast numeryje yra įdėtas atsišaukimas į futbolų mėgėjus, iš kurių yra pageidaujama teigiamų atsiliepimų dėl futbolų žaidimų rodymo televizijoje. Būtų gera, kad lietuviai futbolų mėgėjai taip pat susidomėtų šiuo reikalu ir parašytų po laiškuotą TV Forecast sporto skyriaus redakcijai. Šis adresas: Sport Editor, TV Forecast, 185 N. Wabash, Chicago 1. Edv.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Streikuoja Florsheim darbininkai

Florsheim Shoe Co. 2400 darbininkų pereiną savaitę ėmė streikuoti, nes kompanija nesutiko pakelti atlyginimo 8 - 8 1/2c. per valandą. Kompanija siūlo 4c.

Nors šioj kompanijoj daugumas darbininkų jau turi šokią tokią specialybę, bet atlyginimas yra palyginti mažas. Čia nemaža dirba ir lietuviai.

Tikrins policijos pasiruošimą civilinei gynybai

Ilinojaus civilinės gynybos direktorius Lohr pareiškė, jog jis liepos valstybės kelių policijai per 30 dienų išstudijuoti savo pasiruošimą tam atsitikimui, kai reiktų gintis pavojaus atveju.

20% mokinių užsidirba pinigų

Maždaug 20% Chicago's aukštesniųjų mokyklų mokinių, t. y. 25,000, dalį laiko praleidžia darbui. Daugumas jų užsidirba pinigų savo reikalam. Tik mažas skaičius yra ir tokių, kurie uždarbiauja ir šeimos nariams.

Daugiau agentų kovai su narkotikais

Chicago yra vienas iš labiausiai užsikrėtusių narkotikų vartojimu JAV miestų. Narkotikų vartojimas ir jų pardavinėjimas čia plačiai paplitęs.

Šiuo metu dar 10 JV agentų atsiųsta į Chicago kovai su tais svaigalais.

REIKALAUJA PAKELTI MOKYTOJAMS ATLYGINIMĄ

Chicago Teachers' Federation reikalauja, kad mokytojas būtų pakeltas algos 10 - 30%. Pradinės algos pradžios mokyklų mokytojams reikalaujama \$3,600, aukštesniosios \$4,320.

Dabartinė alga yra: pradžios mokyklų mokytojų \$2,700 - 4,540, o aukštesniųjų mokyklų \$3,200 - 5,440.

Seni ir patyrę biznieriiai sako, kad NAUJIENOSE išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezultatų.

PRANEŠIMAI

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

ERZVILKO LIETUVIŲ DRAUGISKO KLUBO mėn. susirinkimas įvyks trečiadienį, lapkr. (Nov.) 7 d., 8 val. vakaro, Vingeliausko svetainėje, 4500 So. Talman Avenue, Chicago, Ill. Visi nariai, esantys prašomi atsilankyti, nes yra labai svarbių reikalų aptarti. Taip pat bus renkami darbininkai parengimui, kuris įvyks lapkr. 17 d. K. Kazlauskas.

NAUJIENAS skaito visų grovių ir įsitikinimų darbininkai, biznieriiai, profesionalai, dvasininkai ir mokslininkai, nes tik tai šis dienraštis skelbia teisingiausias ir tiksliausias žinlas.

Chicago's Lietuvių Klubų ir Draugijų 1951 m. Valdybos

UTENOS APSKRĮČIO DRAUGISKO KLUBO VALDYBA 1951 METAMS: John Sherman pirm., 6348 S. Albany Ave., tel. PRospect 6-1552; Bronė Zemgulis pirmin. pagalb., 2535 West 42nd St., tel. Virginia 7-2879; K. Kazlauskas nut. rašt., 2910 W. 40th Place, tel. Virginia 7-6275; Adela Burba fin. rašt., 6328 S. Eggleston Ave., tel. ENglewood 4-9771 ir DORchester 3-5165; Alf. Masiulis iždin., 3252 So. Halsted St., tel. Victory 2-7319; Nella Wilco iždo globėja, 4443 S. Rockwell St., tel. YArds 7-4472; Alf. Masiulis koresp., 3252 S. Halsted St., tel. Victory 2-7319; Frank Višmontas maršalka, 4500 S. Talman Ave. Susirinkimai vyksta kas

antrą antradienį kiekviena mėnesį. P. Vingeliausko svet., 4500 South Talman Ave. Nariai priimami vyrai ir moterys nuo 15 iki 25 metų be įstojimo mokesčio.

ZEMAICIŲ KULTŪROS KLUBO 1951 METAMS valdybos sąstata: Steponas Narkis pirm., 4453 So. Talman Ave., tel. VI 7-1279; Antanas Yusas, vicepirm., 2131 W. 24th St., tel. FR 6-4416; Paul Petraitis, fin. rašt., 812 W. 33rd St., tel. CA 5-9191; Juozas Baličs, užrašų rašt., 4344 So. Campbell Ave., tel. Cliffield 4-7034; Adele Burba, iždininkė, 6328 So. Eggleston Ave., tel. DO 3-5165; Antanas Jonikas, iždo glob., 2617 W. 43rd St., tel. YA 7-6183; Steponas Narkis, korespondentas; Jonas Danis, maršalka.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBO VALDYBA 1951 METAMS: J. P. Benekatis pirmininkas, 3724 No. Sheffield Ave. LAkeview 5-8216; M. Cepulevičius, vice pirm., 3327 West LeMayne St., tel. SPaulding 2-7903; A. Lungevičia, prot. rašt., 1814 Wabansia Ave., tel. HUMBOLDT 6-2285; Stanley Buneckis, fin. rašt., 1701 N. Pulaski Rd., tel. CApital 7-9410; John Drangelis, iždin., 1701 N. Pulaski Rd., tel. CAp. 4-7041; Anton Kuprevič, maršalka, 5431 W. Drumond Pl. Susirinkimai įvyksta kas trečiadienį, 8:00 val. vak., 3600 W. North Ave., Chicago, Illinois.

TEISYBES MYLTOJŲ DRAUGIJS VALDYBA 1951 METAMS: Joseph Balchunas, pirm., 7155 So. Sacramento Ave., telef. PRospect 6-3053; Petras Kėnulis, vicepirmininkas, A. Kaulakis, nut. rašt., 3247 S. Emerald Ave., tel. DANube 6-1126; Felix Kasper, fin. rašt., 3534 S. Lowe Av., Virginia 7-1624; Frank Bakutis, iždin., S. Stanevicia, kontr. rašt., J. Antanaitis, iždo globėjas; Stumbris, maršalka; Frank Bakutis, ligonių prižiūrėtojas, 2603 W. 69th St., tel. HEMlock 4-4093; Dr. J. Poška, daktaras kvėles, 3133 So. Halsted St., buna kožna mėnesį antrą sekma. HEMlock 4-2374. Susirinkimai atsidienį 12:30 val. po pietų, Chicago's Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted St. Nariai yra priimami vyrai ir moterys nuo 18 iki 50 m.

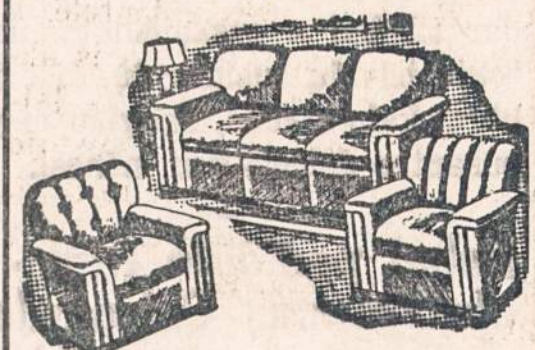
URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviems, Papuošimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEKIS Siunčiam Gėles Telegramu ir Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo ir dūdesio valandose Gražiausias Gėlių ir Vainikėlių Reikalas pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsitrinkti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
P'Ortsmouth 7-9020.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausias gėlių dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

VISKO UZTEKTINAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikams.

Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEley 3-4711

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro

LIETUVISKOS VAKARUSKOS

Tel. HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Garsinkitės "N-nose"

NERAMU

Vidunaktis. Tarybų Lietuvos prezidentas jau ramiai sau miega kartu su žmona. Staiga pasigirsta neaiškus bildesys. Tarybų Lietuvos aukštas pareigūnas pabunda ir pabudęs pakyla iš lovos. Tyliai prieina prie lango ir atsargiai dirstelia pro jį. Pažiūrėjęs, linksmas eina atgal į lovą.

— Ko šokinėji lyg drignių priėdęs? Kas ten buvo, kad pralinksmėjai? klausia jo žmona.

— Žinai, neramu. Dabar landžioja visur tie atvykę iš Maskvos saugumo agentai. Maniau, gal pas mus briaunasi su krata, o gal suimti... Bet pasirodė, kad į gretimą namą rodo važiavimą tūkosi, — aiškinasi Tarybų Lietuvos atsakingas pareigūnas savo žmonai. O ta:

— Neramus lyg drugio krečiamas. Kas bus, tai bus! Kai ateis suimti, tai nē nepajusi, o dabar gyvenk ir miegok, iki gyventi gali. Ramino žmona savo vyrą.

PASISEKĖ.

— Ką tu manai apie antrojo penkmečio ūkio planą? Klausia vienas ūkio planavimo komisijos narys, susitikęs Kaunan iš kaimo atvykusį vieną kolūkių veikėją.

— Ką gi manyši... Mokomės kantrybės ir kito prėskenio gyvenimo. Per pirmą penkmečio ūkio planą atpratome nuo sviesto ir taukų, o antrasis penkmečio ūkio planas, mokytojo Stalino šlovei sudarytas, pripratins mus gyventi be mėsos. Ir taip vis žengiamo arčiau į rytus, kur saulutė teka...

TAI NE JUOKAS.

Kai Missouri upės vanduo labai pakilo ir patvenkė Kansas valstybėje esamą miestelį Topeka, tai apie jo gyventojų ištiktą nelaimę labai plačiai rašė visą spauda. Tos žinios pasiekė net V. Vokietiją. Vak. Vokietijos gyventojai, pasiskaitę apie Topekos miestelio gyventojų nelaimę, tuoj parinko jų naudai aukų ir už surinktus pinigus nupirko dvidešimt siurblių pumpų vandeniui pumpuoti. Toj dovana iškilmingai buvo pasiųsta Kansaso valstybės gubernatoriui, prašant įteikti ją vargstantiems Topekos gyventojams, kad jie turėtų kuo nuo nelaimės apsiginti.

TEN KUR LENINAS GYVENO

Maskvoje prie vieno namo durų visuomet durininkas budi. Ant to namo durų kabo su sunkiai įskaitomu užrašu lentelė, o virš durų į sieną įlipdyta iš akmens kalta ūsuota galva. Gatvės ešes žilbas praeivis sustoja ties durininku ir jo teiraujasi.

— Sakyk, drauge, kas ant tos lentelės užrašyta, aš neįskaitau, žilbas?

— Čia gyvena draugas Leninas, perskaito jam durininkas.

— A, a. O kas virš durų iš sienos kyšo? Klausia praeivis.

— Mūsų tėvo ir mokytojo Stalino galva, atsako jam durininkas.

— A, a. O kodėl ne Lenino, jei jis čia gyvena?, įdomiausiai praeivis.

— O todėl, kad Leninui mirus, čia atsilankė mokytojas Stalinas, — aiškina durininkas.

A, a. Gaila, kad ne antraip. Taip pasakęs, praeivis dinga.

KAUKOLĖ.

Lenkijoje Kuntos apskrity, Suchodolskių k., kasant smėlį, rasta kaukolė. Ją radę, tuoj nunešė į slaptos policijos skyrių. Čia apžiūrėję, suprato, kad tai senesnių laikų kaukolė. Slaptos policijos viršininkas tuoj skvietė seniųjų ir senovės žinovų komisiją. Mokslininkai ilgai kaukolę žiūrino, tikrino ir paskui tarp jų prasidėjo ginčas, kurio amžiaus kaukolės būta. Slaptos policijos viršininkui nusibodus tų ginčių klausytis, jis pasirašė žodžio.

— Matau, kad jūs dar neišmokote komunistiškais metodais dirbti. Delsiate, bereikalingai ginčijatės ir laiką gaišinate. Atsakykite, kas mokslui įdomiau, ar senesnių, ar naujesnių amžių kaukolė? — viršininkui balsu klausia slaptos policijos atsakingas pareigūnas.

— Žiūrint kokia kaukolė, — atsakinėja vienas mokslininkų, bet bendrai įdomiausia būtų turėti senesnių amžių.

— Taip klausimą iš karto reikėjo pastatyti, — kalba slaptos policijos viršininkas ir, kreipdamasis į savo sekretorių, jam sako:

— Surašyk protokolą, kad Lenkijos komunistinės vyriausybės

dėka, lenkų mokslininkams pavartojus Stalino mokslo metodus, rasta seniausia pasaulyje kaukolė, kokios iki šiol niekur kitur nepavyko surasti. Tą protokolą duok visiems čia susirinkusiems mokslininkams pasirašyti; jei kuris jų nenorės padėti po tuo protokolu savo parašą, tokį kartu su protokolu atsiųsk man. Pasirašys... Kol protokolas nebus surašytas, niekas iš mokslininkų neturi teisės iš šios patalpos išeiti.

Lenkijoje dabar skelbiama, kad rasta seniausia kaukolė.

KVOCIAMAS.

— Užsiėmimas? Bolševikų kvotos valdininkas klausia suimto jaunuolio. — Nežinau, kaip

čia atsakyti? Iki šiol neturėjau pastovaus užsiėmimo, — atsako jaunuolis.

— Kilmė? piktai teiraujasi valdininkas.

— Nežinau, kaip čia galėčiau išaiškinti? Mano tėvas buvo daržininkas, bet didesnę savo gyvenimo dalį praleido kalėjime. Jis buvo palinkęs savintis kitų turtą. Kalėjime jis ir mirė. Mano motina, kai tėvas mirė, tai jau neišsipagiriojo ir taip pat mirė, — nusiminusiai atsakinėja suimtas jaunuolis.

— Gaila tavo tėvų! Matyti dori žmonės buvo, tik buočių gyvenimo tvarka juos ištvirtino. Būtų buvę geri komunistai, jei jie dabar gyventų...

— Taip, drauge tardytojau. Jis tik pereitais metais mirė, kai jau komunistų tvarka seniai buvo, bet į partiją jis negalėjo įstoti, nes kalėjime sėdėjo, — nutraukęs tardytojo kalbą, aiškina jaunuolis.

— Nutilk, tu šunsnuki, — kantrybės netekęs šūktelia kvotos valdininkas, — esi kalės vaikštas. Tavo tėvai buočių gyvenimo buvo varginami, o tu eini slidžių keliu. Prisipažink, ar skainiojai javų varpas?

— Ne, drauge tardytojau. Kad aš dirvoje rankiojau javų suvalytų javų nukritusias varpas, tai teisybė. Jų visviena niekas nebūtų rinkęs, — teisinosi kvociamas.

— A, tu kalės vaikel! Niekus kalbi. Manai, kad varpa nukritusi ant žemės nustoja būti visuomenės nuosavybė? Tik tavo plaukas, nukritęs nuo galvos žemėn, neturi jokios vertės. Tu esi ne tik kenkėjas, bet ir

kontrevoliucionierius. Aš tau pritaikysiu tokį straipsnį, kad tu daugiau varpos nematysi. V.

Naujienietis pataria savo draugui užsirašyti NAUJIE-NAS.

NEMUNE NAUJAUSI LEIDINIAI:

PELĖDA 5 Nr., gausiai iliustruota,	\$0.40
Barono ŽVAIGŽDĖS IR VĖJAI	\$2.00
B. Sruoga KAZIMIERAS SAPIEGA	\$2.50
Dr. A. Garmus NEMUNO PAKRANTĖMIS	\$1.25
Kun. Vembrė (vert.) MARIJA KALBA PASAULIUI	\$2.00
Dr. Maceina JOBO DRAMA	\$2.00
Dr. Gaidamavičius IŠBLOKSTASIS ŽMOGUS	\$2.00
Kraučūnas IŠ DUMINĖS LUSNELES	\$1.00
Jazminas MOTERIS, NUO KURIOS PABĖGAU	\$1.00
H. Radauskas STRELĖ DANGUJE	\$2.00
Orintaitė ŠULINYS SODYBOJE	\$1.50

Parduodame ir išrašome vokiečių kalbos knygas. Didelis pasirinkimas seniau ir dabar išleistų lietuviškų knygų. Užsakymus adresuokite: LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS 3143 SO. HALSTED ST. Tel.: Victory 2-3314 CHICAGO 8, ILL.

GROSSI SAYS IT'S Motorola

FOR THE FINEST IN TELEVISION!

see me at my best

SAYS JOAN CAULFIELD, FAMOUS
FILM, RADIO AND TV STAR

see me on

Motorola TV

17
inch
LIFE
SIZE
screen

MODEL 17T6
ONLY

\$239.95

See how much more you enjoy TV with these new 1952 Motorola TV features! You see all the picture on the big rectangular tube and it stays razor-sharp over the entire screen with Electro-Lock Focus. Exclusive Glare-Guard Screen eliminates up to 98% of reflected glare by directing room light reflections down and out of your eyes. Instant "Target" Tuning synchronizes sound and picture... rich "Golden Voice" tone... Built-in-Antenna.

Furniture styled Lime Oak or Mahogany Cabinet.

EASY TERMS QUICKLY ARRANGED

LIBERAL TRADE-IN ALLOWANCE.
USE YOUR OLD SET TO COVER
DOWNPAYMENT

TV at its
value
BEST

your
opportunity
to save on
BIG SCREEN TV
by trading in your
small set NOW for
bigger, better TV!

"LIFE-SIZE" 17 INCH Motorola TV

MODEL 17K11

\$269.95

F. E. TAX INCLUDED
Available with Ultra High Frequency Reception at Extra Cost

GLARE-GUARD curved, anti-reflection screen eliminates up to 98% of reflected glare by directing reflections down out of your eyes. FULL-VIEW RECTANGULAR PICTURES with new Electro-Lock Focus that "locks" picture in perfect focus edge to edge on the entire screen, no "lost" corners or "bulging" edges. "GOLDEN VOICE" TONE reproduces both vocal and musical notes in full-range, perfect pitch, natural rich tones. INSTANT "TARGET" TUNING synchronizes sound and picture at turn of dial—just turn set on, select a station—that's all! PROVED MOST DEPENDABLE for longer-lasting, more continuous TV enjoyment in your home. "MASTERPIECE FINISH" Limed Oak or Mahogany cabinet.

COURTEOUS SALESMEN TO
SERVE YOU
AS MUCH AS 78 WEEKS TO
PAY. COME IN TODAY. YOU
MAY NEVER SEE PRICES
LIKE THIS AGAIN

THE
NEW

GROSSI BROS. INC.

SUPER
APPLIANCE
MART

Open Mon. & Thurs. Till 9 P. M.

3517 West Madison St.

All Phones — NEvada 2-4300

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CANal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakyme kainos:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams — \$5.50
Pusei metų — \$3.00
Trims mėnesiams — \$1.25
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CANal 6-8500. Viena kopija 5c. Savaitė 30c. Mėnesiui \$1.25. Orderiu kartu su užsakymu.

Churchillas Sumažino Mėsos Racijos

Naujoji Britanijos vyriausybė, kurios priešakyje stovi Winston Churchill, sumažino jau ir taip menkas mėsos porcijas gyventojams. Britai galėjo iki šiol pirkti mėsos už 22 centų savaitėje; dabar maisto ministerija išleido pataiskymą, sumažindama tą kiekį 2¼ centų.

Konservatorių vyriausybė kaltina dėl to darbiečius, kurie valdė kraštą iki spalio 26 d., ir sako, kad šis mėsos tiekimo sumažinimas jau buvęs numatytas pirmesnės vyriausybės. Bet jei darbiečių planas negeras, tai kam jį vykdyti? O jei geras, tai kam juos barti?

Tikrosios priežastys, kodėl britams tenka veržti savo diržus, guli ne ten, kur jų Churchillas ieško. Tarptautinė padėtis (bolševikų imperializmo agresingumas) verčia britus pasirinkti vieną iš dviejų: "Kanuolės arba sviesas". Pasirinkimą jau buvo padaręs Attlee kabinetas. Churchillas neketina jo keisti.

Be to, pakilo kainos tarptautinėje rinkoje. Jų negalėjo sukontroliuoti Britanijos socialistai, ir nesukontroliuos konservatoriai. Tušti kaltinimai čia nieko nepagelbės.

Bet iš tų kaltinimų galima numanyti, kad Churchillio džiaugsmas, paėmus valdžią, greitai praeis. Jo sunkumai dar tik prasideda.

Tafto Kalba Chicagoje

Nenuostabu, kad senatorius Robert A. Taft, kuris nori gauti nominaciją, kaip republikonų kandidatas į JAV prezidentus, savo kalboje penktadienį smarkiai puolė prez. Trumaną ir visą jo administraciją. Bet argi jam reikėjo pasirinkti vyriausiuoju savo atakų taikiniu Korėjos karą.

Kalbėtojas šaukė, kad tas Tolimųjų Rytų konfliktas tai "Trumano karas", kad Korėjos karas "bereikalingas" ir galėjęs būti išvengtas. Argi nė kiek nėra kaltas dėl šio karo Stalinas?

Ar karas gali būti išvengtas, ar ne, pareina ne nuo vienos pusės. Trumano administracija tikrai nenorėjo muštis su komunistais Korėjoje — ir veikiausia kaip tik dėl to, kad ji tą savo nenorą per daug aiškiai rodė, karas įvyko. Pats sen. Taftas daro priekaištą JAV prezidentui, kam mūsų kariuomenė buvo ištraukta iš pietinės Korėjos, neparašius korėjiečių jėgų apsigynimui nuo komunistų. Čia neabejotinai buvo padaryta stambi klaida. Bet ar tik demokratams ir jų administracijai norėjo, kad Amerikos kareiviai greičiau grįžtų namo?

Ir jei prez. Trumanas nesiruošė ginkluotai kovai su komunistiniais agresoriais, tai kaip galima sakyti, kad jisai "pradėjo karą"? Tokius prasimanymus skelbia Mąskvos propaganda.

Tiesa, sen. Taftas, šitaip kaltindamas prezidentą, turi galvoje tą faktą, kad Trumanas, nelaukdamas JAV kongreso nutarimo, įsakė mūsų ginkluotoms jėgoms pasipriešinti Korėjos agresoriams. Jisai sako, kad tai JAV konstitucijos sulaužymas, nes karą skelbti turįs galią tikrai kongresas. Bet, viena, čia nėra paprastas karas, o tarptautinė akcija prieš užpuolikus. Amerika pasiėmė iniciatyvą dėl ypatingos savo padėties Afrijos srityje, ir jos veiksmus patvirtino Jungtinės Tautos.

Antra, šitai prez. Trumano pradėtai akcijai pareiškė pritarimą visuomenė ir kongresas. Tur būt, nė vienas Trumano administracijos žingsnis nebuvo taip palankiai suvoktas kongrese, kaip jo įsakymai gen. MacArthurui Korėjos konflikto pradžioje. Kam dabar Taftas bando apversti viską aukštyn kojomis?

Ir kam gali patarnauti jo priekaištai, daromi kaip tik tuo metu, kada eina paliaubų derybos su priešu? Maskvoje ir Peipinge negirdėt balsų, smerkiančių komunistų vadus dėl "bereikalingo karo", nors jie tą karą iš tikrųjų pradėjo ir jį tęsia be jokio teisėto pagrindo. Neteisingi Tafto puolimai gali tik padrąsinti agresorius.

Suvesti sąskaitas su Trumano administracija dėl Korėjos republikonų kandidatas dar turės pakankamai laiko, kai tas konfliktas bus vienokiu ar kitokiu būdu pabaigtas. Iki prezidento rinkimų dar ištisi metai. Jeigu jam trūksta kantrybės palaukti, tai kyla abejonė, ar jisai yra toks rimtas ir santūrus valstybės vyras, koku jį piešia jo rėmėjai.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

4-NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—PIRMADIENIS, LAPKR. 5, 1951

APŽVALGA

"SMAUGIA SPAUDA"

Prieš kiek laiko Amerikos komunistų laikraštį "Daily Worker" perėmė kitu vardu pasivadinusį bendrovė, bet jo vargai nepasibaigė. Jisai pirma nuolat šaukdavosi pagalbos ir darydavo aukų rinkimo vėjus; šaukiasi ir dabar. Apie tai rašo A. Bimba savo "Laisvėje".

Naujieji "Daily Worker" ir "The Worker" leidėjai prašo skaitytojų (duoti) aukų. Sako, būtina reikia dvidešimt penkių tūkstančių dolerių užbaigimui šių metų. Iš premertų laikraščių negali išsiversti. Nesvietiškas brangumas smaugia visą pažangiąją spaudą.

Brangumas smaugia ne tik tą spaudą, kurią Bimba vadina "pažangia".

Bet popierio ir kitų reikmenų brangumas dar vis dėlto nėra pats blogiausias dalykas, koks gali ištikti spaudą. Rusijoje ir "liaudies demokratijos" šalyse, kuriomis gėrisi Bimba, daugumą laikraščių pasmaugė visai kitokios priežastys. Juos pasmaugė valdžia.

Sovietinėje Rusijoje nėra nė vieno socialistinio laikraščio (nei socialdemokratų, nei social-revoliucionierių). Nėra nė vieno liberalinio laikraščio, nė vieno konservatyvaus arba kitokios dešinės krypties laikraščio. Jie visi pasmaugti, ir išneina tik komunistų laikraščiai.

Tokia pat padėtis ir Lietuvoje. Tokia pat ir visose komunistų valdomose šalyse.

Kur komunistai turi valdžią savo rankose, tenai jie pasmaugia visą kitų partijų ir srovių spaudą. O Bimba ir jo "Laisvė", taip pat kaip ir "Daily Worker", sako, kad tai gera tvarka! Jie nori, kad tokia tvarka būtų įvesta ir Amerikoje. Ir jie vadina savo laikraščius "pažangiais"!

ZMOGAUS DRĄSA

"Vienybėje" rašo vienas Henrikas Žemelis (vardas panašus į kito asmens, gyvenančio rytuose) apie VLIKą ir ALTą ir tarp kitko pasakoja tokius dalykus:

Labai savotišką rolę čia suvaidino ALT'o pirmininkas ir sekretorius. Jie "gelbėdami" VLIK'o autoritetą, pakubėjo išsiųsti telegramą, kuriai primet privatu charakterį ir prie geriausių norų neįmanoma. Toje telegramoje būdingi du momentai: ALT'as pasiūvė "spresti būsimos Lietuvos santvarkos" klausimui ir graso lėšų nutraukimu VLIK'ui tuo atveju, jei bus patvirtintas susitarimas (tarp VLIK'o ir St. Lozaricio. — "N." Red.).

Savo "geriausius norus" tas asmuo parodo, per akis rašydamas netiesą. Telegramoje, kurią jisai čia "kritikuoja", nėra nė vienu žodžiu užsiminta, kad tai oficialus ALT' nutarimas. Kalbėti apie Tarybą anaipol nereikia kalbėti jos vardu, — ką, rodos, kiekvienas skaityti mokąs žmogus gali suprasti.

Bet kur jisai surado grašinią "lėšų nutraukimą"? Juk tai gryniausia fabrikacija.

Arba "pastovumą" spresti Lietuvos santvarkos klausimus? Nei ALT'as, nei paskiri jo nariai tų klausimų, žinoma, nespręs. Juos spręs Lietuvos žmonės ir tie "išoriniai" veiksniai, kurie, nepriklausomai Lietuvai atsitatant, turės įtakos jos likimui.

Tačiau H. Žemelis ir patį užsiminimą apie būsimos Lietuvos santvarką laiko nusikaltimu. O tuo tarpu Amerikos Lietuvių Taryba jau seniai yra viešai ir oficialiai pasisakiusi "už NEPRIKLAUSOMOS DEMOKRATINĖS LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSTATYMĄ". Demokratinė Lietuvos santvarka yra pirmieji svarbos dalykas Amerikos Lietuvių Tarybos pastangose padėti Lietuvai atgauti nepriklausomybę.

Tai buvo pareikšta nesuskaitomoje daugybėje ALT rezoliu-

cijų ir yra įrašyta į ALT Statutą. Už tai, kad nepriklausoma Lietuvos valstybė turės būti demokratinė respublika, balsavo ir lietuvių tautininkų srovės delegacija, stodama į Amerikos Lietuvių Tarybą.

Jeigu Žemelis nori fašistinės, "titoistinės" ar kokios kitokios Lietuvos, o ne demokratinės, tai čia jo valia. Bet jisai klaidina publiką, kada jisai pasakoja, jog ALT'o pirmininkas ir sekretorius neturėję teisės, nė užsiminti apie Lietuvos santvarką.

Savo arogantiškais straksėjimais jisai ne tik kelia nesuipratimus visuomenėje, bet pila vandenį ant Lietuvos priešų.

RUSAMS PADAI SVYLA

1. Rusams užsieniuose dabar padai svyla. Visiems aišku, kad galimi didieji įvykiai jau ant nosies kabo. Ir tie įvykiai, išsirutuliavę ir atvirą karą, vyriausiai palies rusų gyvenamą žemę, kartu su jos valstybės sienomis. Rusai emigrantai nenorėtų pasilikti vien tik tų būsimų įvykių stebėtojais, — jie pageidauja būti jų dalyviais, jei netiesiogine prasme, tai bent tiek aktینگais, kad lemiamu momentu jų balsas kas nors prisiklausytų. Kiti jų taip toli siekia, kad, girdi, ateity bolševizmo nugalėtojais neprivalėtų vienį patys spręsti viso to krašto likimo, o turėtų pasitarti su tais, kurie dabar gyvena emigracijoje. Tais ir kitais sumetimais dabar rusų emigrantai nori sudaryti savo vieningą su aiškia ateities programa politinį centrą.

Tokių mėginimų būta jau prieš antrąjį pasaulinį karą. Iš jų dėtų pastangų tada nieko neišėjo. Jei susidarydavo kas nors panašaus į centrą, tai jis savo marga sudėtimi buvo panašus į muilo burbulą. Muilo burbulą, kuris akims malonus, bet jo gyvenimas — viena akimirka.

Dabar gyvenančių užsieniuose rusų tarpe panašų "vienytojų" ir kartu "laisvintojų" (ypač "laisvintojų" kitų tautų gyvenančių SSSR teritorijoje) dar daugiau atsiranda.

1948 m. kovo 13 d. buvo įvykęs po šio karo bene pirmas rusų emigrantų įvairių organizacijų atstovų suvažiavimas. Suvažiavimas buvo triukšmingas su visa eile skambių kalbų ir pranešimų. Atstovų būta taip pat ne cilinių, nes kas atstovavo, tai generolas ar pulkininkas. Kitų jų praeitis siekė buvusį caro rūmų giminės. Jie suvažiavime atstovavo taip pat ne bet kokioms, bet garsiajai varda pasivadintoms organizacijoms, kai štai: Rusų laisvinimo armija, Rusijos tautų laisvinimo sąjūdis, Rusijos tautų jaunimo sąjunga, Rusijos tautų susivienijimas, Rusų bendras karių sąjūdis, Tautinio darbo sąjūga ir panašiai. Atrodė, kad tas suvažiavimas būtų lyg atstovavęs ne vien tik rusų tautai, bet ir kitoms SSSR teritorijoje gyvenančioms. Iš tikrųjų taip nebuvo. Visi tie pasivaditimai tai buvo tik dekoracija. Rusai emigrantai gerai jaučia kokių esama nuotaukų tarp tų tautų, kurias yra paverę bolševikai. Rusai gerai supranta, kad tos tautos beveik visą kalbę jų skaudaus likimo suverčia rusams. Tai dabar visų rusų emigracijoje gyvenančių užsieniuose mėgstama kalbėti ne vien tik apie rusų tautos ateitį, bet ir kitų.

2. Gi to suvažiavimo dekoraciją praskleidus, išryškėjo, kad tai buvo buvusių daugiausia rusų monarchistų įvairių organizacijų atstovų suvažiavimas.

malūno. Bimbinkams to tik ir reikia, kad jie gautų naują "įrodymą", jog tie, kurie kovojo dėl Lietuvos nepriklausomybės, iš tikrųjų nepriklausomai Lietuvoje fašizmas.

S. GEGUŽIS NE KANDIDATAS

Buvo žinių spaudoje, kad Stasys Gegužis, buvęs SLA prezidentas, kai kurių SLA narių vėl yra raginamas kandidatuoti. Bet pats p. Gegužis praneša "Tėvynėje", kad jisai neapsima būti kandidatu, ir sako: "Prašu priimti ir skaityti šį mano pranešimą galutinai."

SLA viršininkų nominacijos kuopose eis per lapkričio ir gruodžio mėnesius. Antrieji balsavimai (rinkimai) įvyks ateinančiais metais.

Ir vyriausiai tų organizacijų, kurios uoliai rėmė ir pačios dalyvavo vadinamame generolo Vlasovo sąjūdy.

Kai rusų jaunoji karininkija, dalyvavusi raudonosios armijos eilėse, patyrė, kas vadovauja tam suvažiavimui, tai pakėlė triukšmą. Vadinasi, "sukilo" ir suvažiavimo sudarytoji bendra rusų išlaisvinimo organizacija sprogo. Sprogo jį attoniomis dienoms praslinkus nuo suvažiavimo.

Mėnesiui praslinkus vėl šaukta naujas suvažiavimas. Dabar jau jis buvo labiau "išsukuo-tas", tai yra artimesnių savo pažiūroms suvažiavimui. Čia pavyko sudaryti vadinamasis antikomunistinis centras, siekįs Rusijos tautų išlaisvinimo, trumpai vadinamas ACODNR.

Trims mėnesiams praslinkus tas centras subyrėjo. Tiesa, jis dar mėginta įvairiais būdais lipdyti, bet viso to lipdymo pasėkoje teko šaukti dar trečias tam pačiam tikslui suvažiavimas.

Ir štai tų pačių metų gegužės m. įvyksta dar vienas suvažiavimas. Jame pirmu smuiku grojo iki tol negirdėta rusų tarpe Rusijos tautų karinės jaunimo sąjungos taryba.

Suvažiavime grūmota ginklais, skambiai kalbėta, bet ir tos pastangos išleido tuščiaividurius žiedus be vaisių. Tiek gal naujo būta, kad visi nesutylusieji į to suvažiavimo sudarytą centrą pradėjo jį iš visų pusių puliti.

3. Tie ginčai buvo savotiškai įdomūs. Pirmiausia kažkas šūktelėjo, kad SSSR, tai ne buvusi Rusija. O kiti tuoj atsiliopė: jei SSSR ne Rusija, tai bendrai kas yra rusas, gyvenąs dabar SSSR žemėje? Girdi, emigracija tai buvusios Rusijos žmonės, o SSSR?.. O SSSR tenka pažinti. Vieni kitus įtikinėjo, kad ne emigracijoje gyvenantieji galutinai spręs jos likimą, bet ten gyveną žmonės. O jei taip, tai kas jie? Kas tie SSSR piliečiai? Ir štai vienas drąsesnių pasisakė: Jei atsidursi tarp dešimties gyvenančių SSSR rusų, tai jų bus trys išdevikai, o visi kiti pataikūnai niekšai...

Rusų garsusis rašytojas Ivan Razumnik, besikuriant SSSR, gyveno ten laisvėje. Jam teko gerai prisiziūrėti gyvenimas. Vėliau jis buvo suimtas. Ilgai kalintas, ir kalintas įvairių kalniausiuose SSSR kalcėjimuose bei įvairių tartytojų buvo tardomas. Paskui jis buvo už akių nuteistas dešimčiai metų priverčiamų darbų stovyklose. Karo dėka ja mpyavko iš SSSR pasprukti. Prieš pora savaičių per Amerikos Balsą rusų kalba buvo perduota kai kas iš jo išpučių. Jis sakė, kad su didžiausiu pasibaurėjimu jis stebėjo, kaip garsieji rašytojai skubėjo SSSR gyvenimo sąlygas prisitaikyti ir įsisteikti naujiems gyvenimo viešpa-

čiams. Skubėjo jie savo gyvenimo praeities lapą kietai užversti. Girdi, Aleksiejo Tolstojaus pataikavimas komunistams buvo vertas tik pasišlykštėjimo. Taip dėl duonos kėsnio suniekėjo tas gabus rašytojas.

Girdi, net Maksim Gorki, kurio raštai sunkte persisunkę laisvai asmenybei pagarba, ir jis, grįžęs iš emigracijos, nuėjo tais prisitaikymo slidžiais keliais.

Ivan Razumnik tomis savo pastabomis lyg paskirtina tai, ko dabar galima laukti iš SSSR eilinio piliečio. Jis savo daugumoj likęs be veido, be garbės, be asmenybės.

4. Vėliau rusų emigracijos spauda, lyg susigriebusi, liovėsi spėlioti kas yra SSSR piliečiai. Pradėjo knaisiotis savųjų tarpe, tai yra emigracijoje. Kas jie tokie?

Vienų nuomone, žymioji dartinės rusų emigracijos dalis yra žmonės mėginą apsi-drausti neaiškiai ateičiai. Jų įsitikinimu, kas iš dviejų didžiųjų galybių laimės einančias grumtynes JAV ar SSSR, — sunku spėlioti. Todėl nėra reikalo dabar burnos aušinti. Bur-nai ir ateity teks parūpinti sriuvą. Kad tokių esama tarp rusų emigrantų, visi tuo klausimu rašiusieji sutinka.

O kiti rusai emigrantai atsidūrę geresnėse gyvenimo sąly-gose, dabar atkūė džiaugiasi tuo, ką turi, ir tik dabartimi gyvena. Kaip pirmieji taip ir antrieji yra visuomenei mirę žmonės. O bendrai rusai esą nejudrūs, mėgsta ne tiek veikti, kiek stebėti, kalbėti, tuščiažodžiauti. Čia glūdanti rusų nepasisekimų priežastis. Girdi, atsiranda energingų, visokių sumanymų kupinų, tiems pavyksta visus laikinai išjudinti. Tokie nėra ištvėringi, greitai nuilsta. Nėra kas jiems padeda, o kiti nepritaria, todėl nesiseka kas nors pastovaus sukurti.

Rusų spaudos užkliūta už klausimo, kas dabar valdo SSSR. Girdi, tik ne rusai. Politbiuras, tas faktiškas SSSR valdytojas, susideda ne vien tik iš rusų. Jie ten net narių daugumos nesudarą. Stalinas taip pat ne rusų kilmės. Spauda nutyli kas valdo, bet atsakymas savaime prašosi: "inorodecai", tai yra kitataučiai.

Caro laikais visos rusų žemės nelaimės ir sunkumai taip pat atžangiųjų buvo suverčiamos kitataučiams, tai yra jie buvo skaitomi tų nelaimių kaltininkais.

Panašiai galvojančių rusų galėtume paklausti, o kada rusų tauta tvarkė pati savo likimą? Ar carų Romanovų dinastijoje buvo daug rusų kraujo? Jei tokiu slidžiu nacių keliu pasukti, tai pagaliau net Romanovų dinastijos kilmė nebuvo kilusi iš rusų ir bendrai slavų giminės. Bet tai tik tarp kito. Faktas, kad rusų tauta vienos

carų dinastijos despotiją atlaikė per tris šimtus metų, parlamentarizmo nei šešėlio.

Ir dabar kai kas iš rusų emigrantų nėra linkę savo gimtos žemės gyvenamus sunkumus įskaityti rusų tautai. Kalti kažkas kitas, kažkoks internacionalas, kilęs iš vakarų, bet tik ne pati rusų tauta. Tai atstumiama kitas tautas. Štai net ukrainiečiai kratosi rusų draugystės ir nedviprasmiai pasisako, kad ateityje nežada su jais turėti bendrą ateitį.

5. Iki šiol rusams nepavyko sudaryti visiems emigracijoje primtinio bendro politinio centro. Tačiau jie nepaliauja bandę. Prieš kiek laiko buvo sušauktas V. Vokietijoje, Stuttgarto mieste, rusų emigrantų organizacijų atstovų jau nežinia ke-lintas iš eilės suvažiavimas.

Tiesa, šis suvažiavimas savo sąstata buvo kiek kuklesnis, nes jau jame nedalyvavo dekoratyvūs su skambiais pavadinimais įvairios rusų organizacijos, tariamai net kitas bolševikų pavergtas tautos atstovaujantis. Dabar jų būta kuklesnių ir jų pavadinimai buvo tikresni, gyvenimiški. Į tą suvažiavimą nuvažiavo buvęs 1917 m. Rusijos laikinosios vyriausybės pirmininkas A. Kerenskis. Iš jo daug laukta ir daug tikėtasi. Jis turėjo būti tuo centriniu asmeniu, apie kurį turi sukstis visas rusų emigracijos organizuotas gyvenimas. Tame suvažiavime bolševikų pavergtų tautų klausimas atsidūrė jau kitoje plotmėje. Ne vien tik rusai žada būti jų išlaisvintojai, bet jie kviečia tas tautas stoti bendron kovon kaipo lygūs su lygiais. Kovą laimėjus, žadama tarti kaip čia susiprasti, sugyventi. Nepaneigiama net apsprendimo teisė.

Aišku, įvairių rusų organizacijų ketinimai lemiamai valandai išmušus, pareis ne nuo šių dienų vienų ar kitų ketinimų, bet nuo susidėjusių politinio gyvenimo sąlygų.

Štai kodėl dabar emigracijų gyvenantiems rusams svyla padai, ir jie tikrai gvyai subruzdo organizuotis. Vakarnuose gi darantieji politiką ir besiruošiantieji karui tuo klausimu iki šiol nėra pasisakę.

Rusų subruzdymas primena ir kitiems nesnausti, turint galvoje, kad visų ateitis vyriausiai yra jų pačių reikalas. Kiek pajėgus būsi iš prarasto atgauti, tiek turėsi. Apsukumas ir apdairumas čia tinka.

Mums lietuviams pažinti dabar besirėikškančių įvairių rusų formacijų tikslus ir jų ketinimus taip pat pravartu.

P. B.

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIENOS paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

NAUJIENOS-ACME Telephoto
I New Yorka atplaukė Queen Elizabeth laivas. Kai dalis kroviniųėjo į darbą, tai juos bandė sulaukyti piketininkai. Išimaisė policija, kuri suvaldė piketininkus.

TAU, MELPOMENA, TARNAUJAME!

Drama Vilniuje 1596 m.

Prieš 355 metus, Vilniuje įėjusių kolegijos studentai suvaidino veikalą "Philopater seu Pietas". Tai buvo viena iš įėjusių dramų, kurios buvo įvestos į įėjusių mokyklą 1551 metais. Tada dauguma šių mokyklų savo programose reikalavo studentus dalyvauti bent viename dramos pastatyme. Dramos buvo įspildomos lotynų kalboje ir būdavo griežtai žiurima, kad jų turinys būtų "aukšto dorovinio lygio". Už tai buvo atsakingi akademijų rektoriai.

Šios dramos pradžioje buvo grynai scholastinio pobūdžio. Vaidinti moteris ir net vartoti moteriškus rūbus draudė (nec persona ulla mulieris vel habitus introductur).

Vėliau įėjusinė drama iš studijinių pratinų formos išsivystė beveik į profesionalinio lygio spektaklius. Tai buvo išdava konflikto tarp scholastinių principų ir reikalingumo paimti kai kuriuos elementus (jų tarpe ir moteris) iš gyvosios dramos.

Apie 1596 m. Vilniuje suvaidintą dramą įdomesnių smulkmenų nėra išlikę.

Nužudė Feigina

Po trijų metų tampymosi su kai kuriomis žydų grupėmis, "Olivieras Twistas" atkeliavo Čikagon. Dėl šios filmos žydai buvo demonstravę Europoje ir New York'e. Pagaliau, iškirpus 15 min. filmos, "Olivieras Twistas" buvo išleistas iš karantino. Jei ne šis įžvalgių sukeltas skandalas, ir jo pasėkos, būtų turėję vieną iš geriausių pastatytų filmų, matomų Čikagoje.

"Oliviero Twisto" filmoje randame beveik visus personažus, kuriuos ir Dickensas knygoje buvo davęs. Kai kurie filmų kritikai tai laiko filmos blogybe, aiškindami, kad filmoje neįmanoma sekti per daug smulkintus įvykius ir didesni skaičių personažų, kaip tai yra galima skaitant knygą.

Vis dėl to, Dickenso sukurti charakteriai filmoje yra pavaizduoti labai įdomiai, ir tur būt jie pasilieka žiūrovo atmintyje ilgiau už filmoje rodomus įvykius. Anglų filmų kritikas Seewell Stokes suranda, kad tai yra knygos iliustracijų dėka: režisūra jas nukopijavusi. "Oliviero Twisto" iliustravę (Dickenso laikais) George Cruikshank'as, ir beveik visose knygos laidose randame šias jo iliustracijas.

Pasakojama, kad literatūrinę Feigina — Londono paduonių tipą, seną žydą — Dickensas sukūręs pagal Cruikshank'o piešinį. Feigino tautiečiai 20 šimtmečio rado šį tokiu nesimpatišką ir antisemitizmą sukeliančiu tipu, kad ir sukėlė minėtąjį skandalą.

lianečių tipu, kad ir sukėlė minėtąjį skandalą.

Bendrai, "Olivieras Twistas" daro geros filmos įspūdį. Tačiau abejotina, kad žmonės, reikalauję šią filmą (net ir knygą!) uždrausti, ir pagaliau ją gerkai apkarpe, būtų tuo būdu tikslingai kovoję su antisemitizmu. Tokie skandalai vargu ar padeda. Viena yra tikra: jiems pasisekė užmušti filmoje savo tautiečių Feigina, ir apvogti Dickensą.

Čikagos kino-teatruose "Olivieras Twistas" nukenčia ir nuo kaubojiško tempo, kuriuo ši filmą leidžiama (tur būt taupant laiką kitai filmui). Dėl to kai kurie filmos tragiški momentai yra sugroteskinami.

Vargšas Oliveras! Net ir talentingasis Dickensas visų jo nelaimių nebuvo pramatęs!

BREMO MIESTO MUZIKANTAI

(Kturių paveikslų legenda)... Veikia: Stasys: profesionalas. Jurgis: kovotojas. Aloyzas: sakytas. Choras: pabėgė iš plantacijų vergai, bezalkoholikai, solistai.

I. PAVEIKSLAS.

STASYS: — Du šimtus vekalų pastačiau... Aš — esu aš. Dramų mums reikia... CHORAS: — Gloria! Gloria! STASYS: — Tragedijų reikia... Dirbti reikia... Keturiems draugams aš pastatysiu! CHORAS: (Tūruoja lenciūgėli. Tie, kurie bezalkoholikai — šoka).

II. PAVEIKSLAS.

STASYS: — Ateikite visi, kurie Melpomenai tarnauti norite... — (Ieina Jurgis). JURGIS: — O čia kas per makalynė? Aš tave s-u-n-a-i-k-i-n-s-i-u! CHORAS: — Mes sunaikinsime! Šalin plantatorius! Šalin! Šalin! STASYS: — Šalin! JURGIS: — Šalin! VISI: — Šalin! Šalin!

III. PAVEIKSLAS.

(Tremtiniuose vyksta konferencija. Tie, kurie bezalkoholikai, sėdi prie ilgo stalo. Kiti stovi riteriškosiose pozose. Pisvorko nuotaika). JURGIS: — (suskaitęs gerklės — balsus): — Atlikta! STASYS: — Geriausias iš visų... markizai, grafai, freilinės, baronai... JURGIS: — Na, tai pradėsim vaidinti... CHORAS: — Tyliai tyliai mes einam prie keršto! STASYS: — Oi, daug kareivių, daug tarnų... Geriausias iš visų... CHORAS: — Tyliai tyliai — nekušt! JURGIS: — Action! — (Ta-

Atvyksta iš Europos

Apie 1951 m. lapkričio 2 d. laivu "General Stewart" į New Yorko uostą atvyksta šie lietuviai: Birniet, Heinrich, Natalie, Walde-mar, Robert — 2742 Belmont Ave., Philadelphia, Pa.

Dūda, Vladas — 2109 Wright Way, Pittsburgh 3, Pa. Eidukevičius, Matas, Morta — 27 E. Willis Ave., Detroit, Mich. Iskeliūnas, Povilas, Marta, Irena — Paterson, N. J. Jekel, Albert, Anna, Ewald, Adolf, Anna — Tobacco Farm, Warren, Mass. Kraemer, Adam, Emma, Elli — 1812 Grier Ave., Linden, N. J. Lekschas, Kurt, Martz, Helmut — 120 E. 23rd St., New York, N. Y. Perlebach, Meta — 5408 S. 32nd St., Omaha, Nebr. Schobris, Martin — 3206 S. Halsted, Chicago, Ill. Slavinskis, Zigmars, Christel, Angela — Coloma, Mich. Šukys, Juozas, Minna — 811-W. Hollins St., Baltimore, Md.

Apie 1951 m. lapkričio 6 d. laivu "General Greely" į New Orleans uostą atvyksta šie lietuviai: Bismas, Kazimieras, Marie — 2220 Bremen Ave., St. Louis 7, Mo. Bubelies, Hilda, Werner — 466 1/2 Castro St., San Francisco, Calif. Bučiūnas, Motiejus — 2901 S. Union Ave., Chicago, Ill.

Cesna, William, Maria, Werner — 3534 S. California Ave., Chicago, Ill. Dabrila, Antanas — 53rd & Highland Ave., Kansas City, Mo. Dzigas, Vaclovas, Frieda — 32nd St., Omaha, Nebr.

Fetting, Alexander, Emma, Karl, Wanda, Siegfried, Erika — RFD 1, Delavan, Wis.

Fetting, Ewald — 10546 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. Gegzna, Kazimieras — 1640 Prairie Ave., Rockford, Ill.

Herrmann, Ewald, Sophie, Wault-raud, Ella, Wilhelmine — Rt. 9, Box 227, San Antonio, Texas.

Juška, Bronius, Leokadija — Box 222, R. 5, Kenosha, Wis.

Liubinskienė, Adelė — 4th Ave., Lake St., San Francisco, Calif.

Peterson, Richard, Stasė — 7114 S. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

Repšytė, Janina — 700 W. 78th St., Los Angeles, Calif.

Mikaitis, Fredrichas, Ella, Gerhard, Augustas — 1510 Exchange Ave., E. St. Louis, Ill.

Mikaldevičius, Anton, Helene, Lili-ja, Bernhard — 1112 13th St., Racine, Wis.

Scheffler, Helene — 5519 S. Laflin St., Chicago, Ill.

Schiller, Hilda — 1442 S. 49th Ct., Chicago, Ill.

Tiedmann, Johann, Natalija, Siegmund, Wanda, Johann, Else, Irma — 3916 S. Normal Ave., Chicago, Ill.

Tiedmann, Hedwig — 4100 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Tiedmann, Natalia — 5620 W. 51st St., Chicago, Ill.

BALF Centras

ria kaip "ekšen". Po to šviesos scenoje užgesa. Tamsioje girdisi balsai: Ajai! Ajai!...

IV. PAVEIKSLAS.

(Uždangai pakilus, scenoje visai tylu, tamsu. Ieina Aloyzas su žvake rankoje. Dabar scenoje matosi pastatyti dveji morai; ant vienu pašarvotas guli Jurgis, ant kitų Stasys). ALOYZAS: — Amen ir mizerere! Pasibaigė pagrabas! Sezonas praėjo! (I Stasi): Tu, Staseli, galėtum dar ir pagulėti. (I Jurgi): Kelkis, gyvybę parodyk, dvasį paskleisk! (Publika): Reikalingi žmonės, kurie už teatrą galėtų ir numirti. Yra norinčių? (Uždanga nenusileidžia).

HILL FOR MAYOR

CITIZENS OF EAST CHICAGO! COMMUNITY PRIDE MUST BE RESTORED TO OUR CITY.

Our Mayor should be a man who knows the problem of the laboring man. HERBERT HILL has worked as a laboring man in our local industries.

Our Mayor should be a man who has had executive and business experience. HERBERT HILL has had experience as an executive in a large industry.

Our Mayor should be a man whose honesty and integrity is above reproach. HERBERT HILL's many friends among Religious, Civic and Labor representatives will attest to that fact.

Our Mayor should be a man who believes in the future of East Chicago. HERBERT HILL spent his lifetime in our City, owns his property here and will continue to work to make our City one in which we can all be proud to live in.

Our Mayor should have the experience in governmental affairs. HERBERT HILL's experience as a member of our City Council has given him the broad experience in government to serve as Mayor.

FOR A GREATER EAST CHICAGO, ELECT HILL for MAYOR

HERBERT J. HILL WILL CARRY OUT HIS PLEDGE FOR:

CLEANER STREETS AND ALLEYS
IMPROVED HOUSING FACILITIES
BETTER LABOR RELATIONSHIP
IMPROVED PARKS AND PLAYGROUNDS
ELIMINATION OF SMOKE AND DUST NUISANCE
SAFER TRAFIC
ADEQUATE POLICE PROTECTION
MOSQUITO ABATEMENT PROGRAM
AN EFFICIENT ADMINISTRATION
IMPROVED STREET-LIGHTING
NO FLOODED BASEMENTS
ACTIVE COMMITTEE TO PROMOTE CIVILIAN DEFENCE
IMPROVED BUS TRANSPORTATION

PULL THE TOP LEVER—VOTE Republican

Nesvarbu kiek uždirbate, bet kiek sutaupote! Užsitikrinti ateitį, taupykite pas

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
kur jūsų indėliai yra apdrausti \$10,000

4071 ARCHER AVENUE
Tel.: LAfayette 3-8242
CHARLES ZEKAS, Sec'y.

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER **46** METUS LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.C.

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 5 — 9 vakarais, išskiriant trečiadienius. Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak. Saukite: YArds 7-7381.

METRICK'S PAINT STORE
DABAR YRA
3414 W. Roosevelt Road
Kedzie 3-6800

NEMOKAMAI PRISTATOME VISAME MIESTE.
One coat Flat Paint 12 gra- \$3.45
žyd spalvų ir baltas. Gal.
Interior Gloss ar Semi-Gloss \$4.35
16 spalvų ir baltas. Gal.

CONRAD Photo Studio
(lietuvis fotografas)
Specializybė vestuvėms.
\$15.00
vertės dovana jaunavedžiams, atnešus šį garštinimą.
414 W. 63 St.
Telefonai: Eng. 4-5840 Eng. 4-5883

CERMAK ROAD Dantų Laboratorija
DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1-4 VALANDŲ LAIKOTARPYJE
Individualių dirbtinų dantų, platinų ir grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir taiso senus dirbtinius dantis, protezus. Priima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadienį nuo 9 iki 1 valandos.
Olympic 2-3740
4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir nakintis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti te neįėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekte LEGULO Ointment. Jo gydomosios ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsime ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIAIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, su stabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarpiniųjų. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir skaudios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perstamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c, \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaisingose Čikagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiskaitę money orderį.
LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

TURIME DIDELI PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ, BRANGMENŲ, SIDABRINIŲ, INDŲ, SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ, RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ

John A. Kass Duodama 1 meta Garantija
Lengvais Išsimokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewellery Krautuvių Brighton Parke Įsteigta 1915 metais

Elmhurst 3531; rez. Villa Park 1801
A. G. BILISKIS, D. D. S., M. D.
Gydytojas ir Burnos Chirurgas
102 W. PARK, ELMHURST, ILL.
Ofiso val.: Pirmadienį ir ketv. nuo 7 iki 9 p. m.; antradienį ir penkt. nuo 7 iki 9 p. m. susitarus; šeštadieniais nuo 10 a. m. iki 2 p. m. susitarus.

Telefonai: ofiso GROvehill 6-5399 rezid. CLIFFside 4-7082
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(kampus 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p.p. kasdien.

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st Street
Priėmimo laikas pagal susitarimą.
Telefonas GROvehill 6-6735

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepa saukite: Res. Tel.: Midway 2-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 9:30 v. vak. Šeštadienį nuo 10 val. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinus, taiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys asaroja ar niežti, negalite sėdėti ir atlaikyti, akys bijo aštrios šviesos, neįėjusite skaityti, uždegti pasitarti pas Dr. Michel — nieko neklausus.
Antras aukštas
4554 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas. Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivias, Ištaisus.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 9. Trečiadieniais tik susitarus. Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių egzaminavimas Akinų Priėmimas ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAJbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

Baikite savo kančias
arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kojų, nagų su stomis slaptonis formulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtas grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17—(\$1.00)—GARSIOJUS Škivio Arbatą teikia greitą rezultatą skilvio ligose. Puikiai išsugrūdo vidurius, juos sušvelnuoja.
STANIS Analgesic SALVE—(\$1.00) — duoda STEBINUS rezultatus.
STANIS IMPROVED FOOT SOAP, 1/2 sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėdį jautrioms, deginantioms, pavargusioms, sužinčioms ar sužeidusioms kojomis. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų sukietyjimus.
Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVES
Pecial, Saldytuvai, Televizijos Aparatai, Skalbiamos Mašinos, Baldai, Matracai, Kilimai, Lovos ir VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

BE "MONEY-WISE"!

TAUPLYKIT REGULIARIAI, KAD TURĖTUMET PELNŲ... TAUPYKIT PAS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį... Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoje Amerikoje

TURTAS \$30,000,000.00
ATSARGOS FONDAS \$2,900,000.00

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaro

ALAVIJA
Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, mašini mo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikuso maisto arba jautiesi prarūges, apsunktas, paimk Alavijos grūdėlių nedaudiau kaip žirnio didumo, sukratyk gerai ir nuryk, arba sutarkyk Alaviją vandenyje ir išgerk, pramuš kad ir kiekiausias vidurius. Alavijos svaras \$2.50, mažiau perkant 6 uncijos už \$1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Bambizas ir kiti Lietuvių kalbos vadovo neaiškumai

Rašo ADOMAS SERNAS

(Tęsinys)

Apie inkviziciją "Liet. kalbos vadovo" 291 psl. inkvizicija šiaip paaiškinta: "Inkvizicija, os 1 (lot. "tyrimas, tardymas") viduramžinis klaidatikis teismas; žiaurus tardymas". Ši toks paaiškinimas nepilnas ir netikslius. Nežinančiam, kas toji inkvizicija buvo, jis nieko nepasako. Neaišku, kieno tas teismas buvo ir kas tie teisiamieji klaidatikiai: katalikai, protestantai ar kiti tokie. Juk kaip katalikai, taip ir kiti tikybų žmonės yra ištikimi, kad tik jų tikyba teisinga, o visos kitos klaidingos. Jei LKV redaktorai patys nesugebėjo sukurti išsamesnio inkvizicijos paaiškinimo, tai vertėjo jį paskolinti iš svetimų kalbų mokslo šaltinių, kuriuose daug aiškiau tas terminas apibūdintas.

Pvz.: lenk. Ilustrowana Encyklopedia (Trzaeki, Everta i Michalskiego), 642 psl.: "Inkwizycja (Sanctum officium), instytucja kosciola rzymskiego katolickiego, przeznaczona do tepienia herezji"; "Brockhaus Konversations Lexikon" (9 Bdn.); "Inquisition (lat. Untersuchungs) in der rom. kat. Kirche das geistliche Gericht zur Ausspurgung und Bestrafung der Ketzer"; "Schweizer Lexikon" IV: "Inquisition-2) Papstliche Inquisition: Unter 1. schlecht hin versteht man auch das im der Kirche ausgebildete Verfahren zur Bekämpfung der Ketzerei"; "The Century Dictionary and Cyclopaedia" V tome: "Inquisition — in the Rom. Cath. Ch. an ecclesiastical court, officially styled the Holy office, for the suppression of heresy by the detection and punishment of heretics and by other means"; ir kt.

Cia suminėtuose šaltiniuose aiškiai pasakyta, kad inkvizicija buvo katalikų bažnyčios institucija nuo jos atsimetusiems bausti. Tik LKV kažkodėl vengta tautai pasakyti. O, be to, ar prof. Skardžius yra kompetingas daryti sprendimus, kas yra klaidatikis, kas ne? Jei jis būtų norėjęs būti nešališkas, kaip mokslininkui dera, tai jis vietoje "klaidatikų" būtų galėjęs pavaruoti "kitatikus, ar atskalinus" ir niekas nebūtų buvę pagrindo įtarinėti jį tendencingumu. (Prof. Vikt. Biržiškos "Palaikintos nesamones" s. m. "Naujienu" Nr. 41). Baigiant šiuo klausimu tenka pabrėžti, kad inkvizicija buvo ir liks tokia, kokią ją randame objektyviai parašytoje istorijoje, todėl veltui LKV redaktorių pastangas ją nudalinti.

Pastorius ir kirkas

LKV. 423 psl. yra įdėtas visai svetimas lietuvių kalbai žodis "pastorius", kuris šiaip apibūdintas: "pastorius, iaus (lot. pastor "pie-

muo") (daugiausia) evangelikų kunigas, stp.: P. Pastor primarius, vyresnysis pastorius (klebonas), stp.: P. prim."

1927 m. Kaune, kažkuris katalikų dvasiškis bandė spaudoje protestuoti prieš evangelikų dvasiškio vadinimą kunigu ir įrodinėjo, kad jį reikia vadinti pastoriu. Jam atsiliepė prof. Dr. P. Jakubėnas su priešingais argumentais ir ginčą laimėjo, nes ir po to visur oficialiai ir evangelikų dvasiškiai buvo vadinami kunigais. (Svietimo ir Krašto Apsaugos m-jų raštuose ir kt.). Dabar, kai mes rašome apie "L. k. vadovas" evangelikų dvasiškį ne tik kunigų ir pastorių vadinama, bet dar ir trečią pavadinimą jam surado, būtent, "bambizą". Nesant taisyklės, kada kur ir kuris jų vartotinas, ir vartoja juos, kaip kas išmano. Gal ir Juozas Lingis sekdamas LKV. pabrėžtų metų "Aidų" Nr. 10 straipsnyje "Hans Christian Andersen" rašo, kad Anderseną pakrikštijo evangelikų kunigas, o jau konfirmavo pastorius. Trūko tik dar, kad sutuoktųjų ar laidojimo ceremonijoms būtų atlikę "bambizai". Tur būt, taip pat ir korespondentas iš Vokietijos pasirašęs korespondencija viename s. m. "Draugo" nr. pagal naująją LKV rašybą, kurioje sako, kad Vasario 16 minėjime dalyvavo katalikų kunigas ir evangelikų pastorių. Jei stengiamės apvalyti savo kalbą nuo visokių svetimų, tai kam gi paliekamas pastorių? O jei jau iš tikrųjų tam žodžiui reikėjo duoti vietos LKV, tai objektyvumo dėlei vertėjo ne pabrėžti ir "prabosčius" su "ksionzai". Juk ir šiedu žodžiai Lietuvoje buvo dažnai girdimi (Kėdinių, Ukmergės, Panevėžio apskr. ir kitur) ir gal dar dažniau už pastorių.

Šalia svetimo pastoriaus, ir, mano nuomone, visai nereikalingo mums žodžio, nėra LKV paaiškinimų: metodisto (tikyb. prasmė), davatko, krikdimo, klapčiuko. Šie žodžiai yra visai padorūs ir plačiai vartojami. Šitokie yra mano pastebėti "Lietuvių kalbos vadove" neaiškumai, kuriuos aš, atsiliepdamas į malonų gerb. prof. Skardžiaus tos knygos "Redakcijos žody" kvietimą — ką trūksta pastebėjusi, pranešti ir pareikšti savo pozityvius pageldivimus, ir išvardinti, kurie, mano nuomone, reikėtų kitoje "Vadovo" laidoje pataisyti ir papildyti.

Nesu kalbininkas, tad šiam mano rašinį gal pasitaikė klaidų ir praspuko vienas kitas šiurkštėsnis sakinelis, nors aš ir stengiausi, kad taip neatsitiktų. Tikiuosi, kad mielieji skaitytojai manęs už tai nepasmerkės, o tie, kuriuos tiesiogiai ar netiesiogiai pa-

Petras Mačys-Mačinskas

Buv. Kauno ir Vilniaus valst. dramos teatrų aktorius

Nedaug mes teturime Chicagoje Lietuvos dramos teatro pionierių — pačių pirmųjų vaidintojų. Mano žiniomis, iš pačių pirmųjų čia gyvena Tendžiulys, šiuo metu pasitraukusi iš sceninio darbo, ir Petras Mačys-Mačinskas, be kurio ir dabar neapsieina beveik kiekvienas dramos teatro įvykis mūsų mieste.

Petras Mačys-Mačinskas priklauso tos aktorių grupės, kuri ir buvo pats pirmasis branduolys profesionalinio Lietuvos dramos teatro, t. y. šis aktorius buvo Lietuvos dramos kūrėjas. Vaidina studijos auklėtinis.

Juozas Vaičkus, pats besimokymų dalyvaujantis to meto rusų teatro mokykloje Petrapilyje, organizavo vietos lietuvių vaidintojų ratelį ir ruošė juos profesionaliam aktoriaus darbui, įsteigęs iš savo mokinių Lietuvių steigiamąjį dramos teatrą. Taigi to studijos ir to skrajojamojo teatro dalyvis ir buvo tuomet Petras Mačys-Mačinskas, jaunutis gimnazistas, drauge su vėliau tapusiais mūsų dramos teatro ramsčiais, kaip Kubertavičius, Steponavičius, Stanulis, Kuimytė.

Iš 1918 ir 1919-uosius metus Juozas Vaičkus su visu savo teatru iš Petrapilio persikelia į Vilnių; drauge, žinoma, persikelia ir teatro entuziastas Mačys-Mačinskas.

Tačiau Vilniuje neteko daug vaidinti, nes mūsų sostinė, kaip žinome, tais pačiais metais pagrobė lenkai. Ir tų metų Velykų metu Vaičkus, rašytojai Sruoga ir Binkis, aktoriai Vainiūnaitis, Mačys-Mačinskas slapta pėsti apleidžia Vilnių ir atkeliauja Kauną, kur vėl užverda dramos teatro darbas. Dirba buvo ligi 1920-ųjų metų pavasario, kuomet Vaičkus visą savo trupę paleido.

Vėliau Petro Mačio-Mačinsko mes savo dramos teatro vaidin-

liečiau, man atleis, nes tikrai neturėjau piktos valios nieko užgauti.

tojų tarpe nebesutinkame, jis grįžta į jį po ilgos pertraukos, būtent — į Vilniaus valst. dramos teatrą, o vėliau dar persikelia į Šiaulių teatrą ir dirba tol, kol atėina bėgimų metas ir Petras Mačys-Mačinskas, po sunkiausių kalvarių atsiduria Chicagoje, kad mus džiugintų savo kūrybinio aktyviausiu darbu.

Iš Petro Mačio-Mačinsko pažymėtinų vaidmenų: Petrapilyje — pjesėje "Du keliai" kunigas Bronkus. Vilniuje "Tėviškos pastogėje" — Martynas, Šiauliuose — pjesėje "Žmogus, kurį užmušiau" Profesorius, Chicagoje — "Tėve" tėvas.

Petras Mačys-Mačinskas, paklaustas, ką galvoja apie mūsų tremties teatro likimą, giliai susimąstęs, po ilgokos pauzės, atsako: "Neužtenka vien aktorių gero noro, reikia, kad ir visuomenė tokiu teatro didžiai norėtų. Kol visuomenė nepadės aktoriaus, tokiu teatro likimas labai ir labai liūdnas." Petras Mačys-Mačinskas turi net visą planą, kaip tokį teatrą suorganizuoti. Tačiau čia būtų perplatu tą visą planą išdėstyti. Gal kitu kartu.

Paklaustas apie asmeninį gyvenimą, Mačys atsako:

"Esu laimingas, kad patekau į Jungtines Amerikos Valstybes, o ne į kurią kitą kraštą. Visados liksiu dėkingas tiems Amerikos lietuviams, kurie, visiškai nepažįstami, padėjo man į šį kraštą atvažiuoti."

Aktorius Petras Mačys-Mačinskas dalyvauja rudeniniame "Naujienu" vakare š. m. lapkričio 11 dieną Sokolų salėje, kur vaidins, deklamuos ir dainuos. Graži progą pasigėrėti šio mūsų dramos teatro pirmojo vaidinimo talentu.

AR ATSIMENAT, KAD —

prieš 30 metų "steiko" svara buvo galima pirkti už 28c., o dabar už tokio "steiko" svara reikia mokėti \$1.25.

— Ar atsimenate, kad "Naujienuose" buvo rašyta, jog lapkričio 11 d. įvyks dienraščio vakaras Sokolų salėje, 2345 So. Kedzie Ave.

AR ATSIMENAT, KAD —

prieš 33 metus lapkričio 11 d. buvo paskelbta I Pas. Karo Paliubų Diena? Šio mėn. 11 d. bus "Naujienu" vakaras Sokolų salėje, 2345 S. Kedzie Ave. Scenoje rašytojo A. Rūko "Gyvenimas bėga savo keliu..."

ANGLŲ KALBOS VADOVO

frazologinio žodyno pirmas sąsiuvinys jau išėjo iš spaudos. Antras sąs. (Anglų kalbos pagrindų 1-mas sąs.) išeis lapkričio mėn. vidury. Atsk. sąsiuvinio kaina 60c. Prisiuntus 60c. (už 2 sąs. \$1.20) pašto ženklais (po 1, 2, 3 ar 5 centus) leidinio pirmieji sąsiuviniai siunčiami susipažinti. Užsakant ir siunčiant pinigų iš anksto (čekiu ar money orderiu), 5 sąs. kainuoja \$2.75, 10 sąs. — \$5.00, 15 — \$6.75 ir 20 — \$8.00. Užsakymus galima siųsti ir šiuo adresu: THE GUIDE TO ENGLISH for Lith., 1606 So. Halsted Street, CHICAGO 8, ILL.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, žemė — Pardavimui

PARDUODAMAS gražus 8-nių kambarių bungalow. Adresas: 7034 So. Talman Ave. Tel. REpublic 7-3791.

PARDUODAMAS 5 kambarių namas. Yra Tile maudynės kambarys, canvas sienos, stokerių šildoma, 2 mašinų garažas. Šaukiet susitarimui GROvehill 6-7073.

IMOKEK \$3,000 nupirksi Brighton Parke labai gražų 2 butų po 4 kambarius namą. Centralinis apšildymas. Platus lotas. Galima kraustyti tuojau. Šaukiet po 6 val. vakarais. GROvehill 6-7451.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

Kepykla ir skyrius su gyvenimui kambariais. Geros pajamos. 2616 W. 69th Street.

Truck body shop su visais įrengimais ir namu. Matyti šeštadienį ir sekmadienį nuo 1 iki 4 po pietų, dienomis pagal susitarimą. 3359-61 So. Morgan St. Tel. LAfayette 3-4841.

RENTING IN GENERAL

(Nuomos)

TEVAS ir dirbanti dukterė ieško 3 ar 4 kambarių buto. Pagelaujama Marquette Parke. Šaukiet po 5 vakarais GROvehill 6-8455.

ISNUOMOJU 3 kambarių bevaikiai porai, vyrai arba moteriai. Galės naudotis virtuve. Sužinoti šeštadieniais, sekmadieniais, o darbo dienomis po 5 pm. 1541 W. Tripp St.

ISNUOMOJAMAS butas trijų kambarių neapstatytas. 3435 W. 62nd Place. Klausiti 1-mame aukšte.

PERSONAL

Asmenų Ieško

PRANAS Šukevičius, gyvenantis Kanadoje, paieško savo dėdės Jurgio Kašelio, g. v. Chicagoje ir tetos Viktorijos Šukevičienės-Petrauskienės, kilusios iš Krokėlauko-Alytus. Jie patys arba apie juos žinantieji prašomi atsiliepti. L. MOCKEVICIUS 1108 West 79th Street Chicago 20, Ill.

AR ATSIMENAT, KAD —

1914 metų pirmoje dalyje nusvyto naujas švyturys — gimė "NAUJIENOS"? Tas švyturys šviečia lietuvių visuomenę jau 37 metai. Daugelis jų skaitytojų jau mirė, bet dienraštis skaito vis daugiau naujų skaitytojų, daugiausia naujų ateivių. Š. m. 11 d. Sokolų salėje, 2345 South Kedzie Ave., "NAUJIENOS" rengia tradicinį rudeninį vakarą su vaidinimu A. Rūko žaismės "Gyvenimas bėga savo keliu..."

VISI SUSIPRATĘ LIETUVIAI SKAITO "NAUJIENAS"

Obviously O'Brien

LOOK again and you will discover the family resemblance of Marissa O'Brien to her talented little niece, Margaret. Aunt Marissa has left a Broadway career to join Margaret in the film colony. The two will be seen together in "M-G-M's 'Three Wise Fools.'"

HELP WANTED—MALE

Darbininkų Reikia

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, žemė—Pardavimui

ATTENTION!

MECHANICAL ENGINEERS MECHANICAL DRAFTSMEN

FOR THE

DESIGN AND DRAWING OF PORTABLE TOOLS

Can use men with limited training

Steady employment in modern air conditioned office.

Independent Pneumatic Tool Co.

Write, see or call MR. M. J. SCHULTZ

753 CLAIM ST., AURORA, ILL.

AURORA 2-7601

MEN

A Wide Selection OF FACTORY JOBS AVAILABLE

FOR Wiremen Inspectors Assemblers Bench Hands Wire Winders Relay Adjusters Drill Press Operators Punch Press Operators Material Handlers Sorters & Selectors

Good Starting rates & 10% Bonus for Night work. Wage progression increases, opportunity for advancement.

WESTERN ELECTRIC

EMPLOYMENT OFFICE 23rd Place and Cicero Open Weekdays Including Saturday.

REIKALINGAS BUCERIS

Geras mokestis.

Rašykite:

Box No. 3329 1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

arba šaukite

CAnal 6-8500

ASSEMBLERS

to work on AMUSEMENT DEVICES Light work. Good pay. Paid vacations. Paid holidays. Rest periods. Good working conditions. Must have some MECHANICAL ABILITY

THE EXHIBIT SUPPLY COMPANY

4218-30 W. Lake Street

HANDY MAN, norintis dirbti paukščių krautuvių. Mokančiam vokiškai padės. 1704 No. Larrabee.

AUTO RADIATOR REPAIRMEN

Top wages for top men. Must be reliable.

COLUMBUS 1-1452.

JANITORIAUS ir portierio reikia. Patyrusio. Geras atlyginimas ir kambarys. 3516 West Roosevelt Rd.

SILK SCREEN and PLASTIC FORMING

HELP WANTED

Taylor 9-3777.

WINDOW TRIMMER AND CARD WRITER

Department store experience. Full or part time; permanent position. Free insurance and vacation. Short hours daily. Good starting salary. Great Chicago Surplus Stores 1395 MILWAUKEE-AVE.

REIKIA prosytojų, mokančių siuti. 1054 W. 103rd St.

KEPEJO arba jo pagalbininko reikia. Pastovus darbas, geras atlyginimas. Naktinis darbas. HANAK'S BAKERY, 3801 Parrish Ave., Indiana Harbor, Ind.

AUTO FRAME MAN

Guaranteed salary and commission. vacation with pay; new Bee-line machine with plenty of work.

RITZ CENTRAL MOTORS 5518 S. Lake Park.

"CLASSIFIED ADS" "NAUJIENOSE" DUODA GERUS VAISIUS

HELP WANTED—FEMALE

Reikia Darbininkių

SWITCHBOARD OPERATOR

Pleasant working conditions Good salary — 5 day week Interesting duties.

Angelica Uniform Company

177 N. Michigan Ave.

Phone MISS WRIGHT RA 6-7454

PROTECTOSEAL CO.

Turi kelis gerus ofiso darbus dėl typistų. Biller typist ir File Clerks. Geras atlyginimas pradžioje. Pulkis transportacijos patogumai (Douglas Park L. Western Ave. gatvėkaris, C. B. & Q. gelžkėlis). Daugelis naujų darbininkams.

PROTECTOSEAL CO. 1920 SO. WESTERN AVE. CHESAPEAKE 3-1400.

REIKALINGA

Jauna moteris, vedusi arba pavienė, vaistinei, turinti kiek gabumo pardavinėti vaistus ir kosmetiką. Paliūdytas reikalingas. Telefonuokite: GRAWford 7-9009.

AUTOMOBILES - TRUCKS

Autai ir Sunkvežimiai

A & C MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų \$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausio dilyrai.

TRUCKS FOR SALE

6 WHEEL AUTOCAR — 3,600 gal. tank, meters and pumps. 6 wheel Hendrickson, 3,200 gal. tank; G. M. C. 1,500 gal. tank. Perfect condition.

DEARBORN FUEL CO. Corner 21st and Canal ALUMET 5-6655. Very good prices.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

TELEVIZIJOS IR RADIO TAISYMAS — PARDAVIMAS

Tel.: DANube 6-6887.

DAINA TELEVISION CO. 3120 So. Halsted St.

JOHN G. MEZLAISKIS Generalinis Kontraktorius ir Namų Statytojas

Statome storus ir privatiškus namus pagal užsakymą. Apskaičiavimas veltui. Reikale kreipkitės ir gausite teisingą patarimą už prieinamą kainą. 6649 SO. MOZART STREET Tel. GROvehill 6-6588

JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNYJE

Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminius ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvių. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GROvehill 6-4177.

Mes taisome visokias SIUVAMAS MAŠINAS

Visas darbas garantuotas. Mes taupik išnuomojame mašinas. Duokite mums perdurti koją minamas mašinas ir elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.

SINGER SEWING MACHINE COMPANY

4222½ Archer Avenue

Tel.: CLIFFside 4-6847

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1—3 ir 7—8 Sereidomis ir nedėliomis, uždaryta Subatomis nuo 1—3.

Rez. 3241 W. 66th Place Phone REpublic 7-7868

Dr. S. Danilevičius

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Atidarė ofisą

10748 So. Michigan Ave.

Tel. WATERfall 8-3660

Priima nuo 1-4 ir nuo 7-9 v. v. išskiriant šeštadienį ir sekmadienį, pagal susitarimą.

Rezid.: 10838 S. Wabash Ave. Tel. COMmodore 4-1187

Ofiso Tel. VIRginia 7-0036 Rezidencijos BEveryly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso valandos:

nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vak. Šeštadienį nuo 2 iki 4 po pietų Trečdieniais pagal susitarimą

DR. I. E. MAKAR

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

11750 So. Parnell Avenue

VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8 Tel. PULLman 5-8277

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4645 So. Ashland Avenue

Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; ser., sub., ir ned. tik sutarus. Ofiso Telefonas YArds 7-4787 Namų Tel. PROspect 6-1830

Jei neatsiliepiate viršutiniu telefonu, šaukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS